

Vlaams
Parlement

vergadering **C213**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 25 april 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het door de federale premier voorgestelde pact voor politieke vernieuwing – 1655 (2016-2017)	3
INTERPELLATIE van Chris Janssens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de reactie van de Vlaamse Regering op de beslissing van de Brusselse Gewestregering met betrekking tot het invoeren van een nultolerantie rond de Brusselse geluidsnormen – 28 (2016-2017)	4
INTERPELLATIE van Björn Rzoska aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het gebrek aan transparantie en een duidelijk kader betreffende de vergoedingen en de samenstelling van de raden van bestuur van diverse Vlaamse agentschappen – 29 (2016-2017)	10
VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de vrijstelling van onroerende voorheffing voor jeugdwerkorganisaties en jeugdverblijfcentra – 1500 (2016-2017)	29
VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de daling van het aantal schenkingsakten met betrekking tot familiale ondernemingen en vennootschappen – 1725 (2016-2017)	35
VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het ontwikkelen van een visie op de aanwendingsmogelijkheden van blockchaintechnologie, inzonderheid bij het Departement Financiën en Begroting – 1867 (2016-2017)	37

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het door de federale premier voorgestelde pact voor politieke vernieuwing – 1655 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister-president, twee maanden geleden heeft de eerste minister in de media aangekondigd dat hij een 'pacte du renouveau politique' tot stand zou brengen, met drie punten: meer transparantie, strijd tegen belangenvermenging en het afbouwen van politieke functies. Hij zou dat op het Overlegcomité brengen.

Omdat we verder geen zicht hebben op waar de premier juist op aanstuurt, heb ik enkele vragen. Is er al een overleg geweest? Hebt u kennis van meer concrete elementen in zijn voorstel? Wat denkt u daarvan?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik ben het eens met de uitgangspunten van de premier, die zei dat we verder goed moeten nadenken – dat moeten we permanent doen – over de werking van het bestuur, over de manier waarop politiek wordt bedreven. Hij zette die visie uiteen op 16 februari 2017 in de Kamer. Ik deel ook zijn mening dat je daarbij niet mag vervallen in populisme of veralgemeningen. Je mag niet in een opbod terechtkomen, maar anderzijds mogen we ons ook niet beperken tot gemeenschappelijke delers.

Het is dus goed dat er op verschillende bestuursniveaus wordt nagedacht en dat er initiatieven worden genomen. We moeten ook vermijden dat we ons moeten beperken tot de kleinste gemeenschappelijke deler. Ik refereer aan de wijziging van het pensioenstatuut van de parlementsleden, waar finaal uw parlement heeft beslist om een eigen regeling uit te werken en een belangrijke stap te zetten, omdat je nu eenmaal niet tot een akkoord kunt komen.

We hebben dat ook gedaan met deze en de vorige Vlaamse Regering. Op een aantal vlakken hebben we grondige hervormingen gedaan. Ik verwijs naar de reductie van het aantal kabinetsleden, naar de afbouw van het recht op medewerkers voor uittredende of uitgetreden ministers. Twee medewerkers gedurende vijf jaar hebben we gereduceerd tot een medewerker gedurende maximum twee jaar. We hebben ook het aantal mandatarissen op het provinciale niveau grondig gereduceerd. Het aantal provincieraadsleden is met de helft, met 175, verminderd. Het aantal gedeputeerden per provincie is van zes naar vier gegaan. In de vorige periode hebben we beslist de functie van arrondissementscommissaris af te schaffen, uitdovend weliswaar. Mensen die vastbenoemd waren, blijven de functie uitoefenen, maar ook die functie is afgeschaft. Ik verwijs ook naar de grote stappen die we hebben gezet inzake openbaarheid van bestuur, en ook naar het online brengen van de beslissingen van de Vlaamse Regering, waar u allemaal, neem ik aan, gebruik van maakt om heel snel, nog voor de goedkeuring van de notulen, de bekendmaking te doen.

De premier had het over drie pijlers: transparantie, vermijden van belangenconflicten en de vergoedingen en eventueel het aantal mandaten bekijken of beperken. Dat zijn goede uitgangspunten, die deels in lijn liggen met de maatregelen die wij al hebben genomen en waar ik het daarstraks over had.

De premier heeft gezegd dat hij een pact zou willen daarover, maar we hebben daar nog geen teksten over gekregen. Morgen is er vergadering van het Overlegcomité, en daar is het punt niet geagendeerd.

Op uw volgende vraag kan ik nog niet concreet ingaan. Zolang ik geen teksten heb, kunnen we ons daar moeilijk over uitspreken. De uitgangspunten zijn goed. We moeten ook nagaan waar er overleg en samenwerking mogelijk is. Voor veel aangelegenheden zijn de diverse entiteiten autonoom bevoegd. Ik verwijs naar het voorbeeld van het pensioenstatuut, waarover dit parlement zelf een regeling heeft getroffen, als blijkt dat het niet mogelijk is om met alle entiteiten samen in dit land tot een akkoord te komen.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik was een beetje verrast om over dit thema op zoek te gaan naar een pact. Het is de verantwoordelijkheid van elke entiteit om daar werk van te maken. In Vlaanderen is dat gebeurd en nog aan de gang, zowel in de regering als in het parlement. We hebben een interessante werkgroep in het Vlaams Parlement over de burgerparticipatie, waar ook wordt nagedacht over hoe we onze democratie kunnen vernieuwen. Ik begrijp dat er nog geen concrete voorstellen zijn, en dat is wat ik te weten wou komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

INTERPELLATIE van Chris Janssens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de reactie van de Vlaamse Regering op de beslissing van de Brusselse Gewestregering met betrekking tot het invoeren van een nultolerantie rond de Brusselse geluidsnormen – 28 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, vorige week woensdag hebben we in de plenaire vergadering een heel debat gehad over het invoeren van de nultolerantie voor de Brusselse geluidsnormen door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering. Toen was er uiteraard nog geen duidelijkheid over de beslissing die de dag nadien door diezelfde Brusselse Regering zou worden genomen.

Vorige week heeft die dan inderdaad beslist om de strengere Brusselse geluidsnormen wel degelijk vanaf het voorbije weekend toe te passen. Daardoor komt er dus een nultolerantie tegen vliegtuigen die de normen overschrijden. De Brusselse Hoofdstedelijke Regering stelt daarbij dat er nog tijd is voor onderhandelingen, want tussen het moment van de vaststelling en het moment van de betaling of de inning van de boetes zit een administratieve procedure van anderhalf tot twee jaar. Die tijdspanne zou de ruimte moeten creëren om met verdere onderhandelingen tot een goede oplossing te komen.

Dat is een bizarre onderhandelingsmethode: het mes op de keel zetten en tegelijk zeggen dat men tot een constructieve oplossing wil komen. Niets garandeert uiteraard dat men die procedure niet gaat versnellen, dat de boetes toch niet sneller zullen worden geïnd.

Minister-president, vorige week zei u in de plenaire vergadering: "Ik ga niet in op de vraag wat we zullen doen als Brussel niet akkoord gaat om verder te bevriezen." U ging ervan uit dat men vrijwillig akkoord zou gaan om in een serene

sfeer van constructieve dialoog de bevrozing te verlengen. Het is nu duidelijk dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering heeft gekozen om een ander pad te bewandelen, dat ze niet heeft gekozen voor een verdere bevrozing. Dat betekent dat de instabiliteit voor de luchthaven van Zaventem, de tweede grootste economische groeipool van Vlaanderen en goed voor zo'n 60.000 arbeidsplaatsen, niet alleen zal blijven duren, maar zelfs groter wordt. Het is ook duidelijk dat het invoeren van de nultolerantie het nastreven van een evenwichtige verdeling tussen de inwoners van Brussel en de inwoners van de Vlaamse Rand helemaal niet ten goede komt.

Na de beslissing van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering kwamen er reacties, zowel van u als van een aantal Vlaamse oppositiepartijen. Die waren veeleer positief. Dat verbaasde me toch wel, omdat de beslissing van de Vlaamse Regering toch wel zware gevolgen heeft voor de vliegmaatschappijen, en heel veel onzekerheid biedt voor de werknemers en de bedrijven die op de luchthaven aan het werk zijn.

Er was ook een reactie van ene professor Vuye, die destijds door uw partij is binnengehaald omwille van zijn kennis onder andere over deze materie. Hij zei: "Eigenlijk kan de Vlaamse Regering opnieuw een belangenconflict invoeren, want er is een besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering uit 1999 dat de boetes destijds heeft ingevoerd. De Vlaamse Regering kan dus nog tweemaal een belangenconflict indienen tegen dit besluit."

Minister-president, we hebben ook een reactie gezien van het collectief 'Let us keep our airport jobs', een vereniging van werknemers, sectororganisaties en werkgevers op Brussels Airport. Hun reactie was minder positief. Ze zeiden dat ze het mes op de keel kregen en dat heel die procedure die nu wordt opgezet voor een afschrikkingseffect zal zorgen bij de betrokken maatschappijen omdat de vliegmaatschappijen, zeker de buitenlandse, heel die situatie niet begrijpen. Wat is het verschil tussen het opleggen en het innen van de boetes? Je krijgt wel een pv maar niet meteen een boete. Men snapt dat niet. Dat leidt tot heel veel onzekerheid en onduidelijkheid.

Minister-president, wat is de reactie van de voltallige Vlaamse Regering op de beslissing van de Brusselse Regering om de Brusselse geluidsnormen sinds vorig weekend toe te passen en door een nultolerantie in te voeren toch wat schadelijke gevolgen te veroorzaken voor Vlaanderen? Welke beleidsstappen neemt de Vlaamse Regering na de beslissing vorige week van de Brusselse Gewestregering?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Janssens, we beleven inderdaad het einde van het belangenconflict dat we twee keer na elkaar hebben ingesteld. Dat heeft tot een opschorting geleid van het innen van de boetes. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is wel degelijk boetes blijven uitschrijven of is vaststellingen blijven doen, maar het heeft beslist om gedurende deze periode op te schorten. Die periode is niet nutteloos geweest. Ik heb dat ook in de plenaire vergadering gezegd. Er zijn intense contacten geweest. Er zijn gesprekken gevoerd op het Overlegcomité, in de werkgroepen, maar ook op bilateraal vlak. Er is informatie naar boven gekomen met betrekking tot de meetpunten, de wijze van vaststelling en dergelijke meer.

Toen we het er vorige woensdag over hadden in het parlement, was het nog wachten op de beslissing van de regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Zij heeft dan de beslissing genomen waarover vandaag de vraag gaat: om een einde te maken aan het toepassen van de tolerantie. Maar tegelijkertijd zegt minister Vanhengel dat men 'festina lente' gaat toepassen: de boetes, het innen daarvan en het hele proces zullen anderhalf tot twee jaar in beslag nemen. Dat is

een duidelijke hint om te zeggen dat we in die periode moeten kunnen onderhandelen en dat we alle kansen moeten grijpen om tot een akkoord te komen.

Ik heb daar, samen met een aantal anderen, positief op gereageerd. Ik beschouw dit als een mogelijkheid om, in een periode dat er geen boetes komen, tot overleg en tot een oplossing te komen. We moeten al die kansen aangrijpen. Wij dragen verantwoordelijkheid voor een luchthaven die direct en indirect voor 60.000 jobs zorgt. Wij hebben de ambitie om twee zaken te bereiken. Wij willen de economische leefbaarheid van de tweede grootste economische groeipool van het land behouden. Anderzijds willen wij rekening houden met de hinder en het leefmilieu en komen tot een evenwichtige spreiding. De Vlaamse Regering had deze dubbele doelstelling van meet af aan voor ogen.

We moeten dus de kansen aangrijpen om in dialoog te gaan en om te proberen tot een akkoord te komen. We zullen al die kansen aangrijpen. Anderzijds hebben wij ook een zeer duidelijk signaal gegeven. Op mijn voorstel heeft de Vlaamse Regering vorige vrijdag een beslissing genomen met betrekking tot een mogelijk belangenconflict. Wij geven het zeer duidelijke signaal dat die situatie rechts-onzekerheid creëert en dat we ons het recht voorbehouden om een belangenconflict in te roepen, en dat we dat ook effectief zullen doen op het moment dat er wel degelijk een kennisgeving van het opstarten van de procedure of van het proces-verbaal in de bus van de mensen en de bedrijven valt. Wij gaan ervan uit dat dit voor een behoorlijk lange periode niet nodig zal zijn aangezien minister Vanhengel, die, denk ik toch, verantwoordelijk is voor de inning van de boetes, heeft gezegd dat het allemaal geen vaart zal lopen en dat er veel maanden over zullen gaan. We gaan er dus van uit dat er op dat vlak toch een periode is van relatieve kalmte, die we willen aangrijpen om tot een akkoord te komen.

Mijnheer Janssens, ik weet niet of u zich alleen op de heer Vuye baseert. We hebben daar absoluut de heer Vuye niet voor nodig. We kunnen inderdaad nog een belangenconflict inroepen, net zoals we de vorige keer zeer goed wisten dat we er nog een tweede konden inroepen omdat wij een regering zijn met zowel gewest- als gemeenschapsbevoegdheden. Het is niet de heer Vuye die telkens opnieuw het warm water uitvindt. Dat staat al lang in de parlementaire voorbereiding van de wetten. Hij doet telkens alsof hij de slimste leerling is van de klas. Hij is een zeer knappe man, maar er zijn nog andere mensen die de materie kennen.

Wij hebben diverse mogelijkheden om een kapstok te vinden om een belangenconflict in te roepen. Ik hoop dat het niet zover moet komen. Op het Overlegcomité werd aangekondigd dat er drie werkgroepen zullen komen. Een eerste zal zich buigen over het samenwerkingsakkoord dat moet worden gesloten tussen de betrokken overheden. Een tweede zal het hebben over de aangepaste vliegprocedures. Er is de discussie over de nacht – 6 of 7 uur – en over de betrouwbaarheid van de geluidsmetingen. Een derde werkgroep zal zich buigen over de mogelijke gevolgen van de rechtszaken die op dit ogenblik nog lopen of die al gevoerd zijn.

Ik hoop dus dat een en ander tot een positief resultaat kan leiden. Wij zullen daar in elk geval alles aan doen. Vandaar ons dubbel besluit: constructief onderhandelen; elke mogelijkheid om tot een akkoord te komen, aangrijpen; zelf constructieve voorstellen doen. We vragen ook aan de Federale Regering om een voorstel van vliegwet te maken. Dat is er nog altijd niet. Dat maakt allemaal deel uit van een oplossing. Het heeft geen zin om een beetje in een driehoek te gaan spelen en om te zeggen: 'Deze moet dit initiatief nemen en de andere moet dat initiatief nemen.' Iedereen moet over de brug komen. Wat dit betreft, is het minister Bellot die aan zet is. Ik heb het gevoel dat er, los van de 'conflicten', een wil is om met mensen met gezond verstand tot een oplossing te komen. Maar ik ben daarin voorzichtig, want dit dossier sleept al bijzonder lang aan. Er is nog altijd geen degelijke, structurele, 'definitieve' oplossing voor. Ik hoop dat we die kunnen bereiken.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, ik neem er akte van dat u gematigd positief reageert op die beslissing van de Brusselse Regering. Ik ben daar veel sceptischer over, ook omdat de Brusselse minister van Leefmilieu, Céline Fremault van cdH, vorige vrijdag in een Vlaamse krant zei: 'Het is gewoon een technische kwestie, dat het tot maximaal twee jaar duurt om de boetes te innen. Dat is nu ook al zo. Dat Bourgeois dat interpreteert alsof er op de pauzeknop wordt gedrukt, is voor zijn rekening. Wat ons betreft, is er niets veranderd.'

Minister-president, volgens mij moet u ook een andere, meer offensieve houding aannemen dan wat u tot nu toe hebt gedaan. Een offensief van de Vlaamse politici moet de Waalse en Brusselse chantagepolitiek de pas afsnijden. In dit verband is de aanval nog steeds de beste verdediging.

Het is uiteraard opvallend en zorgwekkend dat de Vlaamse politici in de Brusselse Hoofdstedelijke Regering dezelfde francofone logica, in mijn ogen veeleer een logica van chantagepolitiek, ondersteunen. Op het ogenblik dat vele duizenden Vlaamse werknemers ten gevolge van de beslissing van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering in onzekerheid leven en we vaststellen dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering hoegenaamd niet wakker ligt van die jobs, blijft het in mijn ogen veel te rustig langs Vlaamse zijde.

De Federale Regering, die in dit verband eveneens een belangenconflict had kunnen invoeren, is in de eerste plaats verantwoordelijk voor de uitwerking van een aanvaardbare en objectieve regeling ten gronde. Daar wordt mee getalmd. Dit wordt op de lange baan geschoven. Ondertussen is er op de luchthaven en in de Vlaamse Rand veel economische onzekerheid.

Volgens mij moet de Vlaamse Regering niet talmen met het invoeren van bijkomende belangenconflicten. Dit is veel te gevaarlijk voor Vlaanderen. We kunnen ons een dergelijke sociale ramp op de luchthaven en in de Vlaamse Rand hoegenaamd niet permitteren.

Vandaag heeft Brussels Airlines bekendgemaakt 2 miljoen euro opzij te leggen om de geluidsboetes te betalen. Ook andere vliegtuigmaatschappijen hebben dergelijke voornemens. Ze leven in grote onzekerheid. Dit dringt door tot de werknemers.

Minister-president, ik denk dat u een offensievere houding moet aannemen. U moet niet talmen met het indienen van belangenconflicten. U moet daar meteen werk van maken.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister-president, we weten allemaal dat dit een bijzonder heikel dossier is. Het zou dan ook unfair zijn van u te verwachten dat u mirakels lanceert en de zaak meteen oplost. Ik ben het er echter met de interpellant over eens dat bepaalde kwesties niet duidelijk zijn.

Ik denk dan aan de timing. Het voordeel van een belangenconflict is dat er ergens een deadline was. Nu vervalt dit eigenlijk. Wat mogen we nu verwachten? Zal dit nog maandenlang verder worden besproken in werkgroepen en zullen we er bijgevolg gedurende enkele maanden niets meer over horen? Is dat het verwachtingspatroon dat we vanaf nu mogen hanteren? Ik zou daar, in de mate van het mogelijke, meer duidelijkheid over willen.

Een ander punt dat vragen oproept, is wat nu eigenlijk op tafel ligt. Oorspronkelijk ging het om de Brusselse geluidsnormen. U hebt terecht ook verwezen naar de federale vliegwet die er zou moeten komen. Ik heb de indruk dat er veel op tafel

ligt, wat op zich een goede zaak is. Eigenlijk zouden we voor heel de problematiek een oplossing voor minstens de komende tien jaar moeten vinden. Dat zou een goede zaak zijn. Ik zou hier duidelijkheid over willen krijgen. Wat ligt exact op tafel? Waarover gaan de onderhandelingen allemaal?

Ik maak me echt zorgen om de betrokkenheid van bedrijven en organisaties die hier belang bij hebben. Wordt de luchthaven op een of andere manier gehoord? Hoe zit het met de omwonenden? Ik weet dat er tal van actiegroepen zijn, en die hebben natuurlijk allemaal een verschillende agenda. Is er een manier om de belanghebbende groepen een rol te laten spelen in het akkoord dat u wilt bereiken?

De voorzitter: De heer Doomst heeft het woord.

Michel Doomst (CD&V): Voorzitter, dit is natuurlijk geen echt comfortabele situatie. Er zijn boetes die misschien wel en misschien niet moeten worden betaald. Dat is niet comfortabel. Indien we er een Brussels schilderij van zouden maken, zouden we het de titel 'Ceci n'est pas une amende' kunnen geven. Dat is vervelend. Het mag niet 'magrittiaans' worden.

Minister-president, anderzijds is de situatie waarin we ons bevinden, ook een kans. Het is goed dat u een belangenconflict achter de hand houdt. We hebben er in verband met een ander moeilijk of onhaalbaar dossier vijf achter de kiezen gehad. Het helpt dan door te bijten. Het is iets wat we achter de hand kunnen houden.

Is er ergens een tijdstabel waarop we ons de komende weken kunnen richten? Is er een beeld van de voorliggende timing op of naast de onderhandelingstafel?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Voorzitter, volgens mij kunnen we allemaal het belang van de luchthaven voor de Vlaamse economie en de regio niet onderschatten. Wat jobcreatie betreft, is de luchthaven trouwens ook zeer belangrijk voor Brussel. Ik ben dan ook blij dat dit belang in het Vlaams Parlement door alle partijen wordt onderschreven. Soms horen we van Vlaamse politici in Brussel andere geluiden. Ik denk dat we het erover eens zijn dat de wijze waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en sommige politici met die jobs omgaan, stuitend is. Het is onaanvaardbaar hoe die jobs op het spel worden gezet.

We weten allemaal dat die bedrijven geklemd zitten tussen beslissingen die op internationaal niveau worden genomen. Ze zullen verantwoording moeten afleggen over de manier waarop ze die cijfers in hun boeken willen aanpakken.

Mijnheer Janssens, de Vlaamse Regering blijft achter de stelling staan dat dit enkel door middel van overleg kan worden opgelost. Het is belangrijk dat we het overleg blijven aangaan. We mogen dan ook niet altijd de strafste troeven in het begin uitspelen. Een belangenconflict heeft het nadeel dat het ooit afloopt. Er komt altijd een einde aan een belangenconflict. Om die reden geven wij nu heel duidelijk het signaal dat we voor overleg kiezen, maar dat we tevens een stok achter de deur hebben.

Minstens even belangrijk is wat er zal gebeuren binnen de Brusselse Hoofdstedelijke Regering. En in die zin denk ik dat het absoluut tijd is om te wijzen op de verantwoordelijkheid van de Vlaamse partijen in die Brusselse Hoofdstedelijke Regering. Zij zullen ervoor moeten zorgen dat hierover wordt doorgepraat en dat de Brusselse Hoofdstedelijke Regering effectief bereid is tot overleg zodat er een oplossing komt die zorgt voor een eerlijke, correcte verdeling van de lasten.

We weten allemaal dat een luchthaven niet alleen een economisch belangrijke poot is voor onze maatschappij, maar dat er natuurlijk ook lasten aan vasthangen. Het is niet meer dan normaal dat je die lasten in een maatschappij zoveel mogelijk op

een correcte, eerlijke manier verdeelt. Dat inzicht moet dringend doordringen tot de Brusselse Hoofdstedelijke Regering. De verantwoordelijkheid van de Vlaamse partijen in die Brusselse Hoofdstedelijke Regering is hierbij cruciaal.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega's, ten eerste is er een timing: wat ons betreft, zo snel mogelijk. We nemen deze week bilateraal contacten om zaken af te toetsen en te kijken waar, wanneer en waarover we aan tafel kunnen gaan zitten. Voor ons is het een urgente zaak, die wat ons betreft geen uitstel duldt.

Is er een eindtermijn op? Het zou dwaas zijn om dat nu te zeggen. Het dossier sleept al decennia aan. Ik ben blij dat er collega's in de zaal zijn die zeggen: 'Inderdaad, je kunt niet zomaar een oplossing uit je mouw schudden.'

Voor ons is het heel duidelijk dat we een dubbel besluit – als ik het zo mag noemen – hebben genomen. Enerzijds proberen we maximaal tot een akkoord te komen. Er zijn mensen, ook in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, met verantwoordelijkheidszin die laten voelen dat ze willen proberen tot een akkoord te komen. Zal dat lukken? Dat weet ik niet. Maar het zou onverantwoordelijk zijn om die mogelijkheden niet aan te grijpen. We hebben die verplichting, collega Janssens. U en de heer Vuye. De heer Vuye vaart in een droogdok. U vaart ook in een droogdok. Wij moeten kijken of we tot een oplossing kunnen komen. En die oplossing is voor ons het belang van die luchthaven.

Wij zullen er ook voor zorgen dat de luchthaven zelf bij zoveel mogelijk gesprekken aanwezig is, precies wegens de complexiteit daarvan.

Mijnheer Sanctorum, u vraagt wat er op tafel ligt. Tja, alles. Alles is in alles. De routes zijn federaal. Het behoort tot de federale Vliegwet. De routes zijn mee bepaald door onze milieuvergunning. Onze milieuvergunning bepaalt wanneer 's nachts, overdag enzovoort. Daar stemt het federale niveau de vliegroutes op af. Aan de andere kant zijn er de geluidsnormen van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Dat interfereert allemaal. Dat is voor iedereen van ons, ook diegenen die het dossier, zoals ik, technisch niet kennen, heel duidelijk, waar al die zaken met elkaar interfereren en waar het op aankomt.

En dus moeten we – dat is mijn punt – tot een omvattende oplossing komen. Je kunt natuurlijk over deelaspecten spreken, en dat zullen we ook doen. Maar zoals het de gewoonte is, kun je maar tot een akkoord komen als je een akkoord hebt over alles. Een belangrijk onderdeel daarvan is dat er een voorstel is van Vliegwet vanuit het federale niveau. Dat is er nog altijd niet. Ik heb het u al gezegd – in de plenaire vergadering als ik me niet vergis – : wat de heer Bellot mij heeft gebracht, waren een aantal vragen die interessant zijn – ik zal het vriendelijk uitdrukken – maar die natuurlijk niet wezenlijk zijn om tot een oplossing te komen, wil je een samenwerkingsakkoord, een onafhankelijk controleorgaan, een verder technisch onderzoek met betrekking tot de geluidsmetingen. Dat zijn allemaal interessante vragen, waarvan elk weldenkend mens zegt: we zijn het daarmee eens. Maar nu moeten we 'les pieds dans le plat' zetten. Het is zeer belangrijk dat we al die aspecten kunnen meenemen.

Het is een uiterst complex dossier. Ik heb u geschetst welke regelgevingen allemaal met elkaar interfereren. Bovendien is het – dat hoef ik u niet te zeggen – een uiterst gevoelig dossier. Het is bij ons een gevoelig dossier en ook bij het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Met al die zaken rekening houdende, hoop ik dat we tot een akkoord kunnen komen, zonder dat ik daarover enige garantie kan geven. Het is niet zo dat dit een dossier is waarvan de besluitvorming uitsluitend afhangt van mijn regering.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister-president, u zei vorige week woensdag in de plenaire vergadering: 'Als het belangenconflict afloopt en de boetes worden opnieuw geïnd, dan kom je terecht in een sfeer die elke sereniteit onmogelijk maakt.' Ik denk dat, door de beslissing van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, die ik veel minder positief bejegen dan uzelf, wij in die sfeer zijn terechtgekomen.

Uiteraard moeten er inspanningen gebeuren en moet er overleg plaatsvinden, om te komen tot een aanvaardbare regeling ten gronde. Tegelijkertijd stel ik vast dat de communicatie vanuit francofone hoek, vanuit de Brusselse bevoegde excellenties, veel offensiever is dan die van de Vlaamse Regering. U bent enthousiast bent over een typisch compromis 'à la belge', wegens de zogenaamde communautaire vrede die door uw partij in de diverse regeringen is gesloten. Het is een communautaire vrede die, zo blijkt ook alweer uit deze beslissing van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, vooral eenzijdig is. Wel, dan laat ik uw enthousiasme voor uw rekening, maar deel ik dat niet.

Want ik denk dat je ook rekening moet houden met de andere kant van de medaille en dat heel deze kwestie ook kan worden benaderd vanuit de visie dat het allemaal niet zozeer te maken heeft met nachtlawaai, maar vooral met Waals-Brusselse machtspolitiek. Daarbij zie je namelijk een tactiek waarbij men zegt: 'We zullen proberen Wallonië te versterken ten koste van Vlaanderen. We zullen inzetten op nieuwe jobs in Charleroi en Luik en de luchthavens daar ter plaatse. Tegelijkertijd proberen we Brusselse jobs en jobs op de luchthaven in Zaventem weg te halen.'

En dus, minister-president, is mijn oproep aan u vooral dat u geen angst moet hebben om de confrontatie aan te gaan – angst die u nu blijkbaar wel hebt –, want dan hebt u sowieso bij voorbaat verloren.

De voorzitter: De interpellatie is afgehandeld.

INTERPELLATIE van Björn Rzoska aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het gebrek aan transparantie en een duidelijk kader betreffende de vergoedingen en de samenstelling van de raden van bestuur van diverse Vlaamse agentschappen – 29 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, collega's, minister-president, voor de volledigheid herhaal ik nog eens de titel van mijn interpellatie, omdat de voorzitter vergeten is een deel daarvan af te lezen: 'inzake het gebrek aan transparantie en een duidelijk kader betreffende de vergoedingen en de samenstelling van de raden van bestuur van diverse Vlaamse agentschappen.'

Collega's, ik had uiteraard graag gehad dat we dit plenair besproken zouden hebben, net zoals we dat enkele weken geleden gedaan hebben, op het moment dat grote beroering ontstond in de samenleving over het gebrek aan transparantie inzake vergoedingen bij bepaalde structuren van de intergemeentelijke samenwerkingen. Daar bleken niet zozeer die zuivere intercommunales, die onder het decreet Intergemeentelijke Samenwerking vallen, een probleem, maar wel de zogenaamde dochters, kleindochters en andere structuren die waren

opgezet en die eigenlijk de spelregels die door de Vlaamse overheid zijn op-gemaakt, 'ontwijken'.

De Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement reageerden toen snel. Kamerbreed spraken alle fracties en partijen de intentie uit om alle opgerichte structuren onder de duidelijke spelregels van het huidige vigerende decreet te brengen. Ook u, minister-president, was zeer duidelijk. U sprak over een wake-upcall.

Ik heb u de afgelopen weken een schriftelijke vraag gesteld, eigenlijk aan heel de Vlaamse Regering. En blijkbaar zijn uzelf en de Vlaamse Regering in slaap gesukkeld als het over transparantie en deugdelijk bestuur gaat. U slaagt er niet alleen nog altijd niet in – ik wacht nog op aanvullende informatie – om binnen een redelijke termijn een volledig overzicht te geven van alle Vlaamse autonome structuren, bovendien heeft de Vlaamse Regering er de afgelopen tien jaar zelf voor geopteerd om niet alle agentschappen onder de eigen spelregels te laten opereren. En was dat nu net niet een van de felste kritieken, ook vanuit de Vlaamse Regering, op het dossier van de vele door de lokale besturen opgerichte structuren: het feit dat een deel van die structuren buiten de spelregels speelt?

Ondanks een duidelijk en transparant verlonings- en vergoedingskader, beslist door de Vlaamse Regering in 2007, valt een deel van de agentschappen, waarvan de oprichting ook beslist is door de Vlaamse Regering, buiten de spelregels. Zowel de Limburgse ReconversieMaatschappij (LRM), de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), de nv Vlaamse Havens als het Vlaams EnergieBedrijf betalen zitpenningen van 600 tot 620 euro per vergadering en forfaitaire vergoedingen van meer dan 6000 euro. Dat maakt dat de voorzitters van die agentschappen, waarvan de vergoedingen soms worden verdubbeld of met een factor anderhalf worden vermeerderd of zelfs forfaitair zijn, soms tot bijna 30.000 euro bruto per jaar worden betaald. Waarom die agentschappen de spelregels ontwijken, is voor mij onduidelijk. Ik heb nergens een kader teruggevonden waarbinnen die vergoedingen voor die agentschappen geregeld worden. De vraag dringt zich dan ook op waarom opeenvolgende Vlaamse regeringen structuren opgericht hebben die buiten de eigen spelregels vallen.

De redenen zijn volgens mij niet zo ver te zoeken, minister-president. U bedient gewoon de eigen partij. Eigen mensen actief in de partij, soms zelfs parlements-leden en kabinetschefs, zitten als bestuurder in de ene structuur en duiken ook op als regeringscommissaris in de andere. Ik geef u een zeer concreet voorbeeld, dat u vermoedelijk van dichtbij kent. Een van uw eigen kabinetschefs is bestuurder bij PMV, maar duikt ook op als regeringscommissaris bij de LRM, en dat terwijl PMV een van de aandeelhouders is van LRM en in die hoedanigheid ook nog eens twee bestuurders afvaardigt naar het bestuur van LRM. Wat hij verdient in al die structuren boven op zijn wedde als kabinetschef, moet volgens uw decreet Deugdelijk Bestuur jaarlijks worden gepubliceerd in de jaarverslagen van de betrokken instellingen. Dat geldt overigens voor alle bestuurders. Ik heb de jaarverslagen van LRM, PMV en De Lijn nagekeken, maar daar staan geen lijstjes in waarin je de bedragen individueel per bestuurder kunt terugvinden, ondanks het feit dat artikel 25 van uw eigen decreet Deugdelijk Bestuur dat voorschrijft.

Waarom kabinetschefs toch nog een vergoeding ontvangen in de structuren van de Vlaamse overheid, ontgaat mij volledig. De regel voor ambtenaren is duidelijk: geen extra vergoeding, aangezien ze al betaald worden door de overheid. Waarom hanteert u niet dezelfde regel voor kabinetsmedewerkers? Ook zij zitten toch vanuit hun functie in de raad van bestuur en worden toch ook al betaald met publieke middelen?

U hebt zelf, als minister verantwoordelijk voor Binnenlands Bestuur, in 2013 terecht beslist dat tegen juli 2018 ten minste een derde van de raden van bestuur, ook van

de publieke agentschappen, uit onafhankelijke bestuurders moet bestaan. Uit een rapport van eind 2016 blijkt dat vandaag 30 procent van de raden van bestuur voldoet aan de regel. Dat rapport is van GUBERNA, het Instituut voor Bestuurders. U hebt dus in heel wat gevallen nog gretig politieke benoemingen geregeld, hoewel er na de verkiezingen van 2014 een momentum was om dit aan te pakken. Was dat overigens niet een van de beloftes van uw partij – zelfs een verbintenis – aan de Vlamingen in 2014, om te stoppen met die politieke benoemingen?

U wilde met deze ploeg 'vertrouwen-verbinden-vooruitgaan', onder meer door te gaan voor een slanke overheid, minder bureaucratie, het afschaffen van overbodige structuren en het integreren van andere. In het dossier van de Vlaamse autonome instellingen hebt u nog niet te veel ingegrepen. Dat blijkt ook uit een rapport van het Rekenhof dat vandaag naar buiten komt. Het is nu duidelijk waarom. Het feit dat u zelf uw wake-upcall hebt gemist om voor eigen deur te vegen, tast in mijn ogen de geloofwaardigheid van uw Vlaamse Regering fundamenteel aan.

Ik heb voor u vier concrete vragen, minister-president.

Waarom laat de Vlaamse Regering structuren bestaan of richt ze nieuwe op die buiten de eigen spelregels vallen? Vindt u het niet dringend tijd om alle structuren binnen de eigen spelregels te trekken?

Waarom dwingt u als Vlaamse Regering de door uzelf opgelegde spelregels, onder meer op het vlak van transparantie, in het kader van deugdelijk bestuur niet af?

Waarom krijgen kabinetsmedewerkers of parlementsleden die in de structuren van de autonome instellingen opduiken, nog een extra vergoeding? Is het niet logisch om ook voor hen de regels aan te scherpen, aangezien ze al vergoed worden met publieke middelen?

Over ongeveer een jaar moeten alle raden van bestuur minstens een derde onafhankelijke bestuurders tellen. Waarom beslist de Vlaamse Regering bij de oprichting van nieuwe structuren dan toch nog om bestuurders politiek te benoemen? Hoe gaat u ervoor zorgen dat alle structuren tegen juli 2018 voldoen aan dit door de Vlaamse Regering opgelegde criterium?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Rzoska, het is zeer gevaarlijk voor de democratie als politici komen met loze verdachtmakingen, als politici proberen een schandaalsfeer te creëren waar er geen schandalen zijn, vooral wanneer ze zich, zoals u, ten onrechte profileren als een soort van witte ridder, als de maagdelijke witte ridder. Dat is antipolitiek, en ik blijf daarbij en zal dat ook aantonen.

Als antwoord op uw schriftelijke vraag heb ik gesteld dat er een lijst is van 76 entiteiten. Daarvan zijn er 47 zonder raad van bestuur. Er zijn maar 29 publieke en private agentschappen die worden bestuurd door een raad van bestuur. Dat is iets meer dan een derde van de totaliteit. Al die agentschappen zijn opgericht bij decreet van dit parlement. Van die 29 zijn er 16 publieke en 13 private.

Het was met Groen in de regering dat het kaderdecreet Beter Bestuurlijk Beleid (BBB) is goedgekeurd. Een aantal van uw vragen verrassen me dan ook volkomen. Dat decreet maakt een zeer duidelijk onderscheid tussen de publiekrechtelijk extern verzelfstandigde agentschappen en de privaatrechtelijk extern verzelfstandigde agentschappen. Voor de publiekrechtelijke EVA's zijn de spelregels zeer duidelijk. Ze staan trouwens in het kaderdecreet BBB en in de sectorale decreten. Voor de vergoedingen van de bestuurders zoals ook van de

regeringsafgevaardigden is er een kader vastgesteld, en dat is gebeurd bij besluit van de Vlaamse Regering van 2007.

Er is een indeling gemaakt in vier categorieën, die gebaseerd is op de toenmalige functieweging die ook is gemaakt voor de functie van de leidend ambtenaar. Daar worden vergoedingen voor uitbetaald waarvan u zelf zei, mijnheer Rzoska, dat ze redelijk en bescheiden zijn. Die variëren inderdaad naargelang van de categorie. Die bedragen zijn absoluut niet excessief. Als u dus hier nu vergelijkingen gaat maken met schandalen over intercommunales, dan moet u heel goed weten waar u mee bezig bent. Het overgrote deel van die EVA's is geregeld door dat besluit van 2007.

Ik heb begrepen dat u ook tilt aan het feit dat die vergoedingen gekoppeld zijn aan de evolutie van de gezondheidsindex. Ik kan u zeggen dat zelfs een aantal van die EVA's die indexering niet hebben toegepast. Ze hebben natuurlijk allemaal de indexsprongen gerespecteerd. Als die er was voor de medewerkers binnen de overheid, heeft men ook de vergoedingen zelf niet geïndexeerd, maar ik heb gesproken over de evolutie sinds 2007 waar de gezondheidsindex toegepast is. Ik denk dat dit de logica zelf is.

Ik heb gezien dat er een aantal zijn die de vergoeding niet hebben geïndexeerd. VDAB is daar een voorbeeld van. VDAB heeft de bedragen nominaal behouden zoals ze destijds zijn vastgelegd.

Wat de dertien privaatrechtelijke EVA's betreft, deze staan uit hun aard op grotere afstand van de Vlaamse overheid dan de publiekrechtelijke EVA's. Zo is al het Vlaams personeelsstatuut niet van toepassing op de medewerkers van deze agentschappen. Daarover hoor ik u niet, mijnheer Rzoska. Ik neem aan dat u daarmee akkoord gaat. Ik kan u zeggen dat men in een pak van die EVA's gewoon geen medewerkers zou vinden indien men daar het Vlaams personeelsstatuut op zou moeten toepassen.

In het decreet dat door dit parlement is goedgekeurd in 2003, staat dat op die EVA's de dwingende regels van het vennootschapsrecht van toepassing zijn. Ik citeer uit de memorie van toelichting: "De decreetgever kan hierop geen uitzonderingen bepalen. Zo niet, is er niet langer sprake van een privaatrechtelijk maar van een publiekrechtelijk vormgegeven EVA."

Al die EVA's zijn opgericht met goedkeuring van dit parlement. Er moet voor elk EVA een decretale machtiging zijn, en dat is ook zo gebeurd. Het is evident dat de taakstelling van die agentschappen veel diverser is, en dat reflecteert zich ook in de vergoedingen van de bestuurders.

In grote lijnen kan ik voor die dertien private EVA's het vergoedingsstelsel als volgt samenvatten: voor vier ervan zijn er geen vergoedingen of een zeer beperkte vergoeding van 250 euro per vergadering, alleen voor de voorzitter. Voor vijf van die private EVA's liggen die vergoedingen in dezelfde lijn als de publiekrechtelijk vormgegeven EVA's. En dan zijn er nog vier private EVA's, namelijk ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), Limburgse ReconversieMaatschappij (LRM), Vlaams EnergieBedrijf (VEB) en nv Vlaamse Havens, waarvoor de vergoedingen hoger liggen.

Bij een aantal van die vier private EVA's hebben we in het verleden overdreven vergoedingen vastgesteld waarover ik u, mijnheer Rzoska, nooit opmerkingen hoorde maken. Het is natuurlijk zo dat uw partij daar mee boter op het hoofd heeft. Deze vergoedingen zijn immers toegekend in de periode dat Groen mee in de paarse regering zat.

Ik heb al bekendgemaakt dat de vergoeding van de voorzitter van PMV, die een vergoeding kreeg van ongeveer 300.000 euro, is teruggeschroefd naar een dubbele zitpenning van ongeveer 25.000 euro bruto per jaar.

In de LRM krijgt de regeringscommissaris, die een kabinetschef was van de gouverneur van Limburg en die 100 procent vergoeding kreeg, boven op 100 procent wedde, nu nog een vergoeding die overeenstemt met 25 procent, rekening houdend met de tijdsbesteding.

De wedde van de voorzitter van de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM) is teruggeschroefd van 100 procent vergoeding naar 50 procent vergoeding, die van de regeringscommissarissen is in verschillende bewegingen gereduceerd van 100 naar 25 procent.

En dus zijn die vergoedingen in die investeringsvehikels inderdaad iets hoger dan in de EVA's die wel onder het besluit van 2007 vallen, onder het besluit voor de publiekrechtelijk vormgegeven verzelfstandigde agentschappen.

Naar onze inschatting zijn die vergoedingen redelijk en liggen ze wellicht zelfs lager of veel lager dan wat in vergelijkbare private marktactoren gebruikelijk is. Ik citeer Herman Daems in De Morgen in het weekend, toch een autoriteit op dat vlak: "Het is eerder aan de lage kant. Ik vergelijk het liever op jaarbasis. In de privésector is 30.000 tot 35.000 euro bruto voor een gewoon bestuurslid" – want u viseert een paar voorzitters – "van een kleine tot een middelgrote onderneming de standaard. Een voorzitter krijgt het dubbele. (...) In vergelijking daarmee is de 24.796 euro die PMV-voorzitter Koen Kennis in 2016 verdiende peanuts." Dat is wat professor Herman Daems daarover zegt.

Deze maatschappijen werken met enorm grote budgetten en hebben een navenante maatschappelijke verantwoordelijkheid. PMV beheert een portefeuille van ongeveer 1 miljard euro. Dat zal in de termen van professor Daems geen kleine of middelgrote onderneming zijn. Die beheert dus 1 miljard euro, een complexe portefeuille. LRM beheert meer dan 400 miljoen euro. Daar zijn hogere vergoedingen gerechtvaardigd. Dat vraagt veel meer inspanningen, enorm veel studiewerk en brengt een grote verantwoordelijkheid met zich mee. Er is ook een bestuurdersaansprakelijkheid die meer dreigt en groter is naarmate je meer verantwoordelijkheden draagt. Voor alle duidelijkheid, mijn pleidooi is niet dat de vergoedingen marktconform moeten worden gemaakt en dat ze dezelfde moeten zijn als in de privésector. We zijn een overheid en dus zeg ik dat niet. Ik zeg alleen dat ze naar ons aanvoelen – en dat is ook de beoordeling die Herman Daems op het eerste gezicht geeft – beduidend lager liggen dan voor vergelijkbare vennootschappen en bedrijven in de privésector.

In de lijn van de transparantie die we de hele tijd voeren en in de lijn van het aanpakken van excessen, heb ik zaterdag gezegd dat ik een studie in de markt zal zetten om over te gaan tot een weging van de bestuurdersvergoedingen. Het zou me niets verbazen dat voor een aantal vergoedingen uit de studie komt dat ze laag zijn of lager zijn. Nogmaals, het is niet mijn bedoeling om die studie te gebruiken om de vergoedingen op te trekken. Mochten er excessen bij zitten, dan ben ik de eerste om te zeggen dat we er een einde aan zullen maken. We hebben dat ook bewezen door de excessen terug te schroeven. Ik heb u de voorbeelden opgesomd.

Wat de PMV betreft, is minister Muyters al lang – van voor uw vraag en de publicatie van uw zagezegd dossier – bezig met een hervorming van de structuren binnen die groep. Hij legt in samenwerking met PMV de laatste hand aan een vereenvoudiging van de groepsstructuur van PMV met enkele krachtlijnen. Ten eerste, een zo groot mogelijke vermindering van het aantal juridische structuren en entiteiten. Ten tweede, bij de structuren die we overhouden, proberen de raden van bestuur zo veel mogelijk te spiegelen. Dit zorgt er dan voor dat men aan de top van PMV een goed zicht behoudt op wat er gebeurt bij de dochterstructuren, eenheid van visie, eenheid van leiding. Ten derde, de gespiegelde raden van bestuur kunnen, voor zover de omvang van de dossiers dat toelaat, ook achtereenvolgens worden gehouden waardoor er maar één zitpenning – ik zeg liever 'werkpenning' – moet worden toegekend.

De nv Vlaamse Havens is opgericht per decreet in 2009. Die heeft als taak: de uitbreiding van de maritieme toegangswegen tot de havengebieden van Antwerpen, Gent en Zeebrugge behartigen, met inbegrip van de financiering van de nieuwe zeesluizen. Het opzet van het decreet is dat de nv Vlaamse Havens per nieuwe te realiseren zeesluis een dochteronderneming zou oprichten. Dat is ook gebeurd. Voor de realisatie van de Kieldrechtssluis werd de nv Deurganckdoksluis opgericht, waarvan de nv Vlaamse Havens 26 procent in portefeuille heeft en het Havenbedrijf Antwerpen 74 procent. Vorig jaar hebben er effectief maar twee bestuursvergaderingen plaatsgevonden. Dit is de enige bestuursvergoeding die mij op het eerste zicht hoog lijkt voor de werklust. We wachten de onafhankelijke studie af en zullen daaruit conclusies trekken. Het mandaat van de bestuurders loopt af in juni 2017. In dat licht bekijkt minister Weyts welke andere finaliteit de nv Vlaamse Havens nog heeft dan het mee beheren van de nv Deurganckdoksluis – dat is de enige dochter die is opgericht in tegenstelling tot de ambities van het decreet van 2009 – en welke mogelijke gevolgen verbonden zijn aan een mogelijke opheffing van deze nv. Hij bekijkt evenzeer de toepassing van het decreet Deugdelijk Bestuur en Onafhankelijke Bestuurders bij voortzetting, los van de resultaten van de studie die ik zal laten doen om na te gaan of er sprake is van excessieve verloning.

Naast die 76 reeds vermelde entiteiten zijn er nog andere vennootschappen. Het decreet Deugdelijk Bestuur is op de meeste van deze entiteiten van toepassing verklaard.

Dit is niet de enige ontvetting die we met mijn regering hebben doorgevoerd: ik verwijs naar de reductie van het aantal kabinetsmedewerkers en de afbouw van het recht op medewerkers voor uittredende ministers. In plaats van twee medewerkers gedurende vijf jaar, is dat voortaan nog één medewerker gedurende maximum twee jaar. We hebben het aantal agentschappen en entiteiten al sterk gereduceerd. We hebben ook gesnoeid in het aantal strategische adviesraden en we hebben zelfs beleidsdomeinen gefusioneerd. We hebben het provinciaal niveau sterk gereduceerd met een halvering van het aantal provincieraadsleden en een vermindering van het aantal gedeputeerden van 6 naar 4 per provincie. Ook de functie van arrondissementscommissaris is uitgedoofd. Bij de overheid zijn er minder topambtenaren en zijn er minder algemeen directeurs.

Wat betreft uw tweede en uw vierde vraag is het absoluut niet correct dat de Vlaamse Regering de regels inzake transparantie niet afdwingt. Net hierover gaat het eerste rapport over het decreet Deugdelijk Bestuur, dat de Vlaamse Regering als mededeling op 31 maart heeft gepubliceerd. Als u het rapport hebt gelezen, kan u samen met mij vaststellen dat het rapport net bijdraagt aan de transparantie over de positie van bestuurders. Dit rapport is het resultaat van een bevraging bij 160 entiteiten, 123 entiteiten hebben de bevraging volledig ingevuld, hetzij 77 procent. De 37 entiteiten die niet hebben geantwoord, worden bij naam genoemd. Voor een aantal van hen was de verklaring niet ver te zoeken, met name dat ze in vereffening gaan of reeds zijn gegaan. Een aantal onder hen was ook verrast te vallen onder het decreet Deugdelijk Bestuur. Dat decreet bepaalt dat de agentschappen aan het decreet onderworpen zijn wanneer ze vallen onder twee codes vastgelegd door de Nationale Bank. Welnu, intussen heeft de Nationale Bank die codes gewijzigd. Een aantal entiteiten vielen aanvankelijk niet onder het toepassingsgebied van het decreet en nu wel.

Wat de uniforme transparantie over de vergoedingen betreft, stel ik een aantal positieve zaken in het rapport vast. Alle gerapporteerde entiteiten respecteren de minister-presidentnorm, het verbod tot uitbetaling in aandelen, het verbod tot uitbetaling aan managementvennootschappen, het verbod om vertrekpremies hoger dan een jaarsalaris uit te betalen, het verbod om vertrekpremies bij vrijwillig vertrek uit te betalen, enz.

Ik stel ook vast dat er een aantal nog te nemen maatregelen en aanbevelingen in het rapport staan, zoals bijvoorbeeld gerichtere communicatie bij wijzigingen aan het toepassingsgebied van het decreet Deugdelijk Bestuur of andere wijzigingen. Die wijzigingen door de Nationale Bank met betrekking tot de codes waar entiteiten onder vallen, bijvoorbeeld, moeten dus proactiever worden opgevolgd. In het traject van het bestuursdecreet zullen die aanbevelingen worden meegenomen.

Ik moet ook zeggen dat een aantal entiteiten veeleer uit onachtzaamheid geen gevolg aan de bevraging gegeven hebben. Mijn eigen agentschap Flanders Investment and Trade (FIT) is in orde met het decreet deugdelijk bestuur en heeft twee onafhankelijke bestuurders aangesteld, maar heeft de bevraging niet beantwoord. Ik heb contact opgenomen met de CEO van FIT, die uit de lucht viel en niet weet hoe dat onopgemerkt kon blijven, terwijl wel was voldaan aan de voorwaarden. Ik sluit dus niet uit dat er nog andere agentschappen zijn die zich wel degelijk geconformeerd hebben, maar de bevraging niet beantwoord hebben.

Wat de vergoeding van bestuurders betreft, stelt het decreet dat de bezoldigingen openbaar worden gemaakt door publicatie in het jaarverslag van de betrokken entiteit, dat ook op hun website bekendgemaakt wordt. Ik zal nagaan of die rapportering nog gedetailleerder moet gebeuren. U kent de decretale bepaling, die zeer duidelijk is. Er kan wellicht nog meer in detail getreden worden, zonder de mensen bij naam te noemen. Er kan gezegd worden wat de bestuurders krijgen aan vaste vergoedingen en aan vergoedingen voor vergaderingen waar ze aan deelnemen. Hetzelfde geldt voor de voorzitter.

Uw laatste vraag ging over de onafhankelijke bestuurders. Daar wordt uitvoerig bij stilgestaan in het rapport. De regeling is van toepassing op 92 entiteiten. Van de 65 respondenten hebben 21 reeds onafhankelijke bestuurders aangesteld. Voor de entiteiten die nog geen onafhankelijke bestuurder hebben, geldt de deadline van uiterlijk 1 juli 2018. Dit rapport is een aansporing voor de entiteiten die achterblijven om er werk van te maken. Ik zal mijn collega Homans, die bevoegd is voor dat decreet, vragen om er bij alle collega's strikt de hand aan te houden dat het decreet op dat vlak wordt nageleefd, en wel binnen de afgesproken termijn.

Ik wil nog iets zeggen over de zogenaamd niet 'onafhankelijk bestuurders'. We spreken hier over vennootschapsrecht, en alle bestuurders hebben de plicht om het vennootschapsbelang te behartigen.

Ik wil niet meegaan in uw verhaal van 'het zijn allemaal politieke slaafjes, ze zijn waarschijnlijk allemaal onbekwaam, ze zijn geparachuteerd'. Ik verwijs naar GUBERNA daarover: "Onafhankelijkheid in de raad van bestuur wordt mede bereikt door de aanwezigheid van onafhankelijke bestuurders, maar het is vooral belangrijk dat elke bestuurder steeds handelt in het belang van de organisatie en niet in het belang van de aandeelhouder of een politieke partij."

Dat is hun taak. Ze zijn bestuurder. Ze moeten het vennootschapsbelang behartigen. Ze vertegenwoordigen natuurlijk de aandeelhouder, maar het vennootschapsbelang behartigen, dat is hun taak.

Ik wil absoluut niet dat er een sfeer ontstaat van: er zijn alleen maar goede bestuurders als ze onafhankelijk zijn. Onafhankelijke bestuurders zijn een toegevoegde waarde, dat is ook in de corporate governance het geval. Wel, ik heb het initiatief genomen in de vorige periode om die onafhankelijke bestuurders te introduceren. Het is een novum bij de overheid, maar we gaan ermee door, ik denk dat we daar op goede weg zijn.

Ik kom tot uw vraag over de kabinetsmedewerkers. Mijnheer Rzoska, opnieuw is uw uitgangspunt er één in de sfeer van verdachtmaking: dat kabinetsmedewerkers op een andere manier zouden worden behandeld of vergoed dan andere bestuurders.

Dit klopt dus niet. Artikel 9 van het besluit van 9 maart 2007 waarop u zich baseert, zegt: "Het personeelslid van de Vlaamse overheid dat ambtshalve wordt aangewezen als bestuurder van een publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap, ontvangt geen vergoeding als bestuurder van dit agentschap. Onder ambtshalve aanwijzing als bestuurder wordt begrepen: de verplichte aanwijzing als bestuurder ingevolge een decretale bepaling betreffende het betrokken agentschap van een personeelslid van de Vlaamse overheid waarvan de functie expliciet in de decretale bepaling wordt vermeld."

Als het decreet zegt: het behoort tot uw functie om bestuurder te zijn van dat agentschap, dan wordt u daar niet supplementair voor vergoed. Als een kabinets-medewerker daar een bestuurdersfunctie opneemt, of een derde persoon, dan heeft hij of zij recht op een vergoeding, net zoals een ambtenaar recht heeft op een vergoeding. Er is geen enkele ongelijke behandeling op dat vlak. Alleen de ambtenaren tot wier functie het behoort om bestuurder te zijn, krijgen uiteraard geen bijkomende vergoeding. Het hangt dus samen met de betrokken functie. Ook dit staat uitdrukkelijk in de regelgeving die de basis vormt van de discussie die we hier vandaag voeren.

Tot slot, mijnheer Rzoska, het moet me echt van het hart, u doet zich voor als de maagdelijke witte ridder. U stelt zich voor als de klokkenluider. Ik vind dat een belediging voor de klokkenluider, echt een belediging voor de klokkenluider. Een klokkenluider komt naar buiten met informatie die geheim gehouden wordt, die afgeschermd wordt, waarvan men niet wil dat ze naar buiten komt. Ik heb daar een regeling voor ingevoerd, u weet dat, een decretale bescherming. We hebben die altijd maar verbeterd ook. Die mensen doen dat vaak op risico van hun situatie. Dat zijn klokkenluiders.

U hebt een vraag gesteld aan de overheid, en u hebt antwoord gekregen. U laat uitschijnen: 'Ik heb onderzoek gedaan hoor, ik heb de klokken laten luiden!' Ja, u hebt gewoon antwoord gekregen op uw vraag om informatie die veelal ook op het net te vinden is, u hebt informatie gekregen die gebaseerd is op de decreten goedgekeurd door dit parlement!

In de toelichting bij dat besluit van 2007 staat uitdrukkelijk dat die privaatrechtelijke op een andere manier worden behandeld, dat ze zelfs niet kunnen worden behandeld zoals de publiekrechtelijk vormgegeven agentschappen, omdat het anders publiekrechtelijke worden waar de afstand, de armlengte, nu niet meer van toepassing is. Dus, ik vind dat heel beledigend voor de klokkenluiders. Ik zou u geen klokkenluider noemen, ik zou u eerder een spijtoptant noemen, mijnheer Rzoska. *(Applaus van Matthias Diependaele)*

Noem mij de steden en gemeenten waar Groen bestuurt – het zijn er niet veel, maar het gaat om het principe – en geen politici afvaardigt in de autonome gemeentelijke bedrijven of in de vennootschappen waarin men betrokken is. Zeg mij, toen u bestuurdte in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest of u dan al dan niet politici hebt afgevaardigd in de raden van bestuur. Zeg mij, toen u mee bestuurdte in de Vlaamse Regering of er al dan niet mensen van uw partij in de raden van bestuur zaten van de agentschappen.

Ik heb daar ook geen probleem mee. Ik heb daar geen probleem mee omdat ik dat geen politisering vind. Ik heb dat ook gezegd: de aandeelhouder – wereldwijd, waar ook, privé of publiek – duidt zijn bestuurders aan. Dat is toch nogal wiesdies? Is er iemand die 100 procent eigenaar is van de PMV die 1 miljard euro beheert en zegt: 'We gaan ons daar niet om bekommeren; die bestuurder, het zal ons worst wezen wie dat allemaal gaat besturen?' Het is toch de evidentie zelve, dat is privé zo en dat is publiek zo. Zoals Groen daaraan deelneemt en andere partijen, dan ga ik niet de populist uithangen en zeggen dat dat politisering is. Dit is heel normaal.

Ik heb daaraan toegevoegd dat we zoals in de privésector daar ook onafhankelijke bestuurders aan toevoegen.

Als u dan mensen beschuldigt van graaiers, dan moet u de normen in acht nemen. De graaicultuur is tot stand gekomen na de bekendmaking van de schandalen in Publifin en Publipart. 24 lokale Waalse mandatarissen streken hoge vergoedingen op door te zetelen in nutteloze sectorcomités, dat geldt voor Publifin. Ze moesten zelfs niet aanwezig zijn om een zitpenning te krijgen. Het ging om het sectorcomité Energie met 9 leden, het ondersectorcomité voor de stad Luik met 7 leden en het sectorcomité Telecom met 8 leden. Ze hadden geen enkele beslissingsbevoegdheid, ze moesten zelfs niet participeren om een hoge vergoeding te krijgen. Daarvan heeft men gezegd: dat is graaien.

Hier gaat het over mensen, waarvan Herman Daems zegt dat de vergoedingen laag liggen, lager zelfs dan in bescheiden privéondernemingen en kmo's. De functie van de nv Publipart is totaal onduidelijk. Die had een aantal participaties; die zeventien bestuurders kregen samen 350.000 euro bruto voor een heel beperkte taak, want nog altijd niemand weet wat ze daar gedaan hebben. Dat is omgerekend 20.000 euro per persoon. Hier gaat het om een aantal mensen die om bestuurder of voorzitter te zijn van zo'n belangrijk agentschap 20.000 of 25.000 euro – soms 15.000 euro – verdienen.

Wel, als u dit graaiers noemt, mijnheer Rzoska, dan bent u en uw partij totaal maar ook totaal op de verkeerde weg. Ik heb u gehoord in De Ochtend. U hebt niet geantwoord, he? Vindt u dat overdreven vergoedingen? Zeg het dan! Zeg het dan als dat volgens u overdreven vergoedingen zijn! Mijn oordeel is van niet. Maar nog eens, wie ben ik? Ik laat het onafhankelijk wegen. Ik zeg u: als er nog excessen zijn – maar ik denk dat we de grootste hebben aangepakt – dan zullen we die aanpakken, omdat wij zo'n manier van besturen hebben dat we willen dat de zaken transparant zijn, correct zijn. Maar mensen die hun verantwoordelijkheid opnemen, en in veel gevallen een heel grote verantwoordelijkheid, die hebben ook recht op een correcte vergoeding. Ze dragen bovendien een belangrijke bestuurdersaansprakelijkheid. Heel die graaicultuur proberen open te trekken naar de Vlaamse overheid, dit is antipolitiek, mijnheer Rzoska. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister-president, ik ga misschien gewoon antwoorden. Opnieuw vind ik het behoorlijk straffe taal wat betreft 'antipolitiek', 'u bent een schandaalpoliticus', 'u bent een witte ridder', 'u bent geen klokkenluider maar u bent een spijtoptant'. Minister-president, ik heb eigenlijk een vraag gesteld, en u hebt mij daar een antwoord op gegeven. Ik heb dat antwoord wel degelijk binnengekregen. Maar u kunt niet ontkennen dat een aantal knelpunten uit mijn zogenaamde onderzoek naar boven zijn gekomen, knelpunten die u zelf ook kent. Ik ga niet mee, ik ga echt niet mee in dat moddergevecht dat u organiseert. (*Opmerkingen bij de N-VA*)

Ik heb geluisterd, he. Ik heb geluisterd. Misschien moet u hetzelfde doen. Ik ga niet mee in het moddergevecht, want mijn vraag is: wat gaan we eraan doen? Wat gaan we eraan doen? Voorzitter, ik stel vast dat u blijkbaar commentaar hebt op wat ik zeg? U bent voorzitter van de commissie.

Minister-president, ik stel vast dat er een aantal problemen zijn opgedoken en ik denk dat de antipolitiek vooral wordt gevoed als we niet voldoende transparantie geven. Ik zal u daar meteen een aantal antwoorden op geven. U hebt inderdaad in april een rapport wat betreft dat deugdelijk bestuur neergelegd in het Vlaams Parlement, waarvan u decretaal verplicht was om dat binnen de drie jaar af te leveren. U bent misschien onder de indruk van de 77 procent respons, want het gaat over 160 entiteiten. Op mijn vraag heb ik 76 entiteiten al gezien. Uw

antwoord op mijn schriftelijke vraag was dat er nog een aanvullend antwoord gaat komen. Ik wacht dus nog op een deel informatie. U hebt 160 entiteiten aangeschreven in verband met deugdelijk bestuur. 77 procent heeft daarop geantwoord. Er is een heel deel van de entiteiten, die u terecht viseerde in het decreet van 2013, die blijkbaar tot op vandaag niet eens weten dat ze onder het decreet Deugdelijk Bestuur vallen. Een daarvan is het Vlaams Energiebedrijf. Het staat zwart op wit in uw eigen rapport dat het Vlaams Energiebedrijf niet beseftte dat het onder het decreet Deugdelijk Bestuur van 2013 viel.

U hebt gelijk. In uw rapport bevestigt u de cijfers van GUBERNA. GUBERNA heeft in oktober 2016 een rapport uitgebracht waarbij wordt vastgesteld dat 30 tot 32 procent van alle entiteiten op dit moment voldoet aan het opnemen van een derde onafhankelijke bestuurders in het bestuur. Uw cijfers liggen in dezelfde lijn. U komt aan 32 procent. Dat betekent dat er nog altijd heel wat entiteiten zijn waarbij dat niet het geval is. We hebben daar vorige week trouwens een voorbeeld van gezien: in De Tijd van vorige week zijn wel degelijk een aantal problemen bij De Lijn naar boven gekomen, waarbij de integratie van die onafhankelijke bestuurders niet van een leien dakje loopt.

Minister-president, ik kan alleen maar toejuichen dat u nu tenminste een benchmark gaat organiseren wat betreft de vergoedingen in die entiteiten die niet onder de regels van 2007 vallen. Ik moet eerlijk zeggen dat ik had gehoopt dat bij de opening die u gisteren maakte met deze benchmark, we ook een stap vooruit zouden zetten op andere punten. Ik heb wel degelijk een aantal openingen gehoord. Er is de nv Vlaamse Havens, het agentschap. U hebt misschien op mij geschoten maar ik kan veel verdragen, maar u geeft nu toe, trouwens op basis van uw eigen fiches, dat ik had vastgesteld dat die structuur vorig jaar twee keer is samengekomen, met toch een stevige vergoeding per vergadering. U geeft vandaag toe dat u daarop wil ingrijpen. Want ook ik had in de jaarbalans van de nv Vlaamse Havens in de Balanscentrale gezien dat het enige wat ze nog deden de nv Deurganckdoksluis was en dat je toch wel behoorlijk wat vragen kunt stellen bij die structuur. U doet mijn onderzoek af als een 'zogenaamd onderzoek', maar het was bijna volledig gebaseerd op de informatie die u zelf hebt gegeven.

Uw eigen rapport geeft ook aan dat we op het vlak van deontologische code ook nog wel een pak werk hebben. 47 procent van de entiteiten is nog niet in orde inzake deontologische code, zo staat in uw eigen rapport. Tot mijn grote verbazing is onder andere De Lijn nog altijd niet in orde. De Lijn heeft aangekondigd stappen te zullen ondernemen, terwijl het van bij het begin in 2013 duidelijk was dat De Lijn onder dat decreet Deugdelijk Bestuur viel.

Wat betreft de vergoedingen, zegt u dat men alles online vindt en dat ik toch doe alsof ik een onderzoek heb gedaan. Ik draag u uit, minister-president, om artikel 25 van uw eigen decreet van 2013 te lezen. Daarin staat, terecht, zeer duidelijk: "Het bedrag van de jaarlijkse bezoldiging, opgesplitst in vast en variabel gedeelte, de eventuele vertrekpremies, de zitpenningen en de vergoedingen van de leden van de raad van bestuur worden openbaar gemaakt door publicatie in het jaarverslag van de betrokken entiteit. Het jaarverslag vermeld in het eerste lid, wordt bekendgemaakt op de website van de entiteit."

Wel, minister-president, ik heb dit gecheckt, zowel voor PMV, die toch zeer duidelijk onder het decreet valt, want er zit een mooie bijlage bij uw decreet waarin wordt aangevinkt wie er wel en wie er niet onder valt ... Artikel 25 geldt voor iedereen, daar wordt geen uitzondering op gemaakt. In de jaarverslagen van De Lijn van 2015, 2014 en 2013 wordt dat nergens gemeld. LRM: idem dito; PMV: idem dito.

Ik geef een ander voorbeeld van een maatschappij die volgens sommigen wat minder deugdelijk bestuur aan de dag legt. Ik daag u uit: kijk even naar de raad

van bestuur van de NMBS. Ik vind in het jaarverslag van alle bestuurders individueel een vergoeding, gepubliceerd in het jaarverslag. Met een aantal muisklikken ben ik daar zo bij. Ik geef ook het voorbeeld van de Europese Investeringsbank. Daar kan ik niet enkel zien wie de bestuurders zijn, maar per vergadering kan ik zien wat ze verdienen, welke kosten worden gedekt en welke niet. Ik daag u uit. In al die entiteiten heb ik alleen maar op basis van uw antwoord kunnen reconstrueren wat die mensen daar verdienen. Op zich heb ik geen probleem met bestuurders, maar ik heb wel een probleem met het gebrek aan transparantie.

Minister-president, wat me opvalt in uw eigen rapport, is dat u alles monitort, behalve uw eigen regels op het vlak van transparantie. Van hoofdstuk 5 in uw eigen decreet vind ik niets terug in het verslag, niets in uw eigen rapport. Daar staan net de transparantieregels in. Dit weekend hebt u me verweten dat alles online staat, en toch doet u ... Wel, ik daag u uit: hoofdstuk 5 van uw eigen decreet in uw eigen verslag wordt niet gemonitord. U hebt daar in mijn ogen vermoedelijk zelfs niet naar gekeken, want ik vind daar geen gegevens van terug.

Minister-president, u hebt het dan over de kabinetsmedewerkers, en u zei dat ik een denkfout maak. Nogmaals, ik heb er geen probleem mee dat die dingen transparant worden gemaakt. Ik zal u zeggen wat ik bedoel. Als u in de krant van maandag zegt: die kabinetschef van mij, de heer Overmeer, werkt dag en nacht voor mij, maar als hij daarnaast nog iets doet, mag hij daar extra voor worden vergoed. Dat hebt u letterlijk gezegd: hij werkt dag en nacht voor mij. Ik vraag me af: wanneer doet hij dat dan, dat extra werk?

Is het niet een voor de hand liggende vraag – u trekt misschien uw schouders op – dat als u in mijn eigen antwoord ... Ik heb wel degelijk naar de dwarsdoorsnede gekeken. Als de lijn voor regeringscommissarissen bijvoorbeeld is dat ze hetzelfde krijgen als een gewone bestuurder, kunt u me dan uitleggen waarom uw eigen kabinetschef een afwijkende regeling heeft – u hebt ze mij zelf gegeven – bij de LRM? Het is de enige regeringscommissaris voor wie ik een andere formule heb gevonden. Kunt u me dat alstublieft uitleggen?

Ik heb er geen probleem mee dat mensen vanuit kabinetten ter controle van beleid worden afgevaardigd naar raden van bestuur of als regeringscommissaris opduiken. Ik heb er wel een probleem mee dat ze daarvoor extra worden vergoed. Ze worden al stevig betaald, ze hebben al een drukke job. Als ik kijk naar het lijstje van kabinetschefs, van wie waarin zit – dat lijstje is publiek in de marge van het decreet Deugdelijk Bestuur –, dan kunt u zich daar toch enigszins vragen bij stellen.

Minister-president, ik weet dat deugdelijk bestuur u na aan het hart ligt. Ik was verbaasd vast te stellen dat u bijvoorbeeld zelf niet hebt ingegrepen op het moment dat die structuren opnieuw moesten worden samengesteld. Het zou u sieren als u vandaag zou zeggen: misschien is het toch niet zo oké dat mijn kabinetschef in de LRM zit, in PMV zit, terwijl hij al dag en nacht voor mij werkt. Zo ver staat u niet af van die man. U kunt zelf het goede voorbeeld geven, ook aan uw collega's, van wat u in het verleden hebt gedaan. U zou een statement kunnen maken en dat bekijken.

Het is niet logisch dat kabinetschefs als bestuurder bij PMV opduiken en dan ook nog eens als regeringscommissaris bij de LRM. Er zijn nog structuren waar kabinetschefs worden gekruist om in elkaars structuren te gaan zitten. Op zich heb ik geen probleem met controle, maar extra vergoeding vind ik toch een discussie waard voor mensen die toch al – terecht, ik heb er absoluut geen probleem mee – stevig worden betaald.

Minister-president, u hebt op een aantal vragen geantwoord. U hebt een aantal stappen gezet die ik toejuich. Toch kunt u het niet nalaten om opnieuw stevig met de twee voeten vooruit te gaan. Ik had gehoopt dat het voor u een wake-

upcall zou zijn. U hebt een aantal dingen al aangekondigd, dus zo dom zal mijn onderzoek ook niet zijn geweest. Ik heb trouwens altijd op deze manier gewerkt. Voor collega's die misschien bepaalde lichamelijke dingen voelen opkomen als ze mijn zogenaamd onderzoek zien: ik werk altijd op basis van onderzoek, schriftelijke vragen, samenstellen van een dossier. Alles vind je terug. Sinds gisteren is dat publieke informatie.

Minister-president, ik reik u de hand en vraag u opnieuw: laat ons een aantal dingen opnieuw aanpakken zodat we in de toekomst zulke zaken kunnen vermijden. Het zal u misschien niet zijn opgevallen, maar ikzelf heb het nooit gehad over graaicultuur, nooit, maar wel over transparantie. Dat mag u nakijken, minister-president: ik heb geen enkele quote gegeven met dat woord erin.

Minister-president, u schiet op de klokkenluider. U zegt dat u dat aanmatigend vindt. U sluit uw ogen voor sommige zaken, maar ik heb vandaag toch enkele openingen gehoord. Gisteren al, en vandaag een tweede. Ik zal volhouden, want op basis van uw eigen rapport Deugdelijk Bestuur zie ik dat er heel wat onderliggende structuren zijn. Ik heb er nog al een paar gevonden waar ik toch wat vragen bij stel. Als we streng zijn voor de intercommunales – terecht, en niet om het kind met het badwater weg te gooien – dan moet u ook streng zijn voor uzelf, en dan dringt zich een volgende stap op in heel dat deugdelijk bestuur.

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp.a): Minister-president, ik wil me hier kort bij aansluiten. Ik denk dat niemand kan ontkennen dat u een track record kunt voorleggen met betrekking tot maatregelen om structuren te stroomlijnen en tot het scheppen van orde in de vergoedingen binnen de Vlaamse overheid. Ik zeg dat in alle oprechtheid. Ik heb in het Vlaams Parlement al een aantal keren vermeld dat we tijdens de vorige legislatuur in u een partner hebben gevonden om stevig te snoeien in de structuren van de Vlaamse overheid. Ik denk dan onder meer aan de energiesector, de socialehuisvestingssector en dergelijke. Volgens mij mogen we het decreet van 22 november 2013 betreffende deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector als een ernstige stap vooruit beschouwen.

Ik begrijp dan ook de toonzetting niet van uw reactie op een aantal punten die de heer Rzoska heeft aangekaart. Ik heb de informatie bekeken. Alles is openbaar. Het gaat om een schriftelijke vraag van de heer Rzoska.

Ik vergelijk dit met de oefening met betrekking tot de intercommunales. Er is een schriftelijke vraag gesteld. Eigenlijk is dit een vraag tot inventarisatie, een vraag over hoe de bestaande structuren worden ingevuld en welke vergoedingen worden betaald. Het is een teken aan de wand dat na een antwoordtermijn van dertig dagen nog steeds stukken ontbreken. U hebt de heer Rzoska verteld dat het antwoord hem nog zal worden verstrekt. Ik ken u. U zult dat antwoord allicht nog verstrekken. Indien u na een maand nog altijd niet kunt vinden wat hij heeft gevraagd, is dat een teken aan de wand dat we met betrekking tot de transparantie op dat vlak nog grote stappen vooruit kunnen zetten.

We hebben nu ook een rapport van het Rekenhof gekregen. Het gaat om een verslag over de fusies binnen de Vlaamse overheid, waaronder de samenvoegingen en opheffingen van departementen, agentschappen en strategische adviesraden. Daarin staat dat stappen vooruit zijn gezet, maar er worden eveneens een aantal pertinente opmerkingen gemaakt over de beperkte monitoring. Er wordt vastgesteld dat de beloofde efficiëntiewinsten er nog niet zijn. Het Rekenhof doet tevens een aantal concrete suggesties.

Zoals daarnet is vermeld, is het een goede zaak dat het Vlaams Parlement decreten goedkeurt. Blijkbaar zijn een aantal structuren die hieronder vallen er zich

drie jaar later nog steeds niet van bewust dat dit decreet bestaat en ze er ook onder vallen. De heer Rzoska heeft een aantal concrete voorbeelden gegeven. In de nv Vlaamse Havens blijkt er een spanningsveld te bestaan tussen de uitgekeerde vergoedingen en de inspanningen die hiervoor worden gevraagd.

Minister-president, tijdens het debat over de intercommunales hebben we gesteld dat de mensen van ons verwachten dat we met de grootst mogelijke transparantie en soberheid aan de slag gaan en beleid voeren. Dit moet a fortiori gelden voor de structuren van de Vlaamse overheid zelf. Er zijn stappen vooruit gezet en u kunt een aantal adelbrieven voorleggen. Ik zou u toch willen vragen de neiging te onderdrukken op de pianist te schieten. Gezien de pertinente vragen die hier zijn gesteld, verwacht ik van u ook pertinente antwoorden. Ik hoop dat we met zijn allen verdere stappen vooruit kunnen zetten.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer Rzoska, ik moet eerlijk zeggen dat ik behoorlijk verwonderd ben. Ik was dat vorige zaterdag ook na het lezen van wat allemaal in de kranten is verklaard. Indien ik dat naast uw woorden van vandaag leg, merk ik dat u op verschillende punten al heel wat gas hebt teruggenomen. Volgens mij hebt u overduidelijk ervaren dat u aan overshooting hebt gedaan. U hebt begrepen dat de grond onder uw voeten ondertussen volledig is weggezakt. Dat valt op. U hebt net gesteld dat de minister-president aan moddergooien doet. Ik zou u aanraden uw eigen uitspraken en het afgelopen zaterdag in Het Laatste Nieuws verschenen artikel eens te herlezen. Deze omdraaiing van de rollen klopt niet. Ik denk dat de grond onder uw voeten is weggezakt.

Mijnheer Vandenbroucke, indien de oppositie pijnpunten aanduidt, indien we zien dat er bij de overheid bepaalde zaken niet kloppen, indien er excessen zijn of indien vergoedingen verkeerd zijn betaald, ben ik ervan overtuigd dat we bereid zijn na te kijken wat we hieraan moeten doen. Ik denk dat dit voor alle leden van de meerderheid geldt. Zoals met betrekking tot de intercommunales is gebleken, staan we ervoor open dit debat aan te gaan. Met betrekking tot de intercommunales hebben we dat al gedaan. We zijn overeengekomen dit punt in de commissie Binnenlands Bestuur effectief aan te pakken.

Hier gaat het echter om een heel ander verhaal. Door middel van verdachtmakingen en sfeerschepperij wordt het systeem in kwaad daglicht gesteld. We kunnen hier gerust nog een paar woorden als 'graacultuur' aan toevoegen. Dat pakt altijd in de kranten. Dit wordt in een verdachte hoek geduwd. Ik geef dan ook grif toe dat het zeer moeilijk is een systeem dat volgens mij in se goed werkt, te verdedigen. Ten gevolge van een zeer gewiekst politiek spel wordt het systeem door verdachtmakingen helemaal onderuitgehaald en verkeerd gekaderd.

Ik vind dat antipolitiek en een totaal verkeerde omgang met wat belangrijk is voor de mensen en voor het beleid dat we willen voeren. Ik zou hier kunnen ingaan op een aantal punten die de minister-president zelf al heeft aangehaald. Ik zal niet herhalen wat we hieraan kunnen doen. Er is echter wel een punt dat me absoluut stoort.

Mijnheer Rzoska, u kunt dat systeem goed vinden en eraan deelnemen. Dit betekent dat u aanvaardt hoe het systeem werkt en dat we bepaalde taken van overheidsbelang uitbesteden aan andere partners, die daar, natuurlijk op een beperkte afstand van de overheid, een bedrijfseconomische logica proberen te voeren. Dit betekent dat politieke partijen hier effectief aan deelnemen. U kunt ook het systeem niet aanvaarden. U probeert hier echter op twee benen te staan. Enerzijds vindt u dat het systeem niet klopt en dat de vergoedingen te hoog zijn. Anderzijds biedt u echter geen antwoord op het feit dat uw partij dat systeem zelf ook heeft aanvaard.

Ik heb een persbericht teruggevonden uit 2013, wat niet zo lang geleden is. In dat persbericht kondigt de MIVB aan dat de heer Beeckmans als vervanger van mevrouw Byttebier wordt aangesteld. Ik wil erop wijzen dat hij bij de MIVB het dubbele ontvangt van de vergoeding die de voorzitter van de raad van bestuur van De Lijn krijgt. Op de website van Groen stond te lezen dat de partij trots was de voorzitter van de raad van bestuur te kunnen aanduiden. Ik ga er dan van uit dat u het systeem ondersteunt. Ik herhaal dat de vergoeding het dubbele is van wat de voorzitter van de raad van bestuur van De Lijn krijgt.

Ik heb nog een ander voorbeeld met betrekking tot Groen, maar dit is wel al een tijdje geleden. De voorzitter van de raad van bestuur van de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) kreeg vroeger 300.000 euro. We hebben dat tot 25.000 euro teruggebracht. U hebt die vergoeding van 300.000 euro in het verleden aanvaard. We hebben dat tot 25.000 euro teruggebracht, wat een deling door twaalf is, maar u blijft hier toch naar uithalen.

In Antwerpen heeft de heer Vanbesien heel hard gereageerd tegen de beslissing de raad van bestuur van het Havenbedrijf Antwerpen, wat natuurlijk onder gemeentelijke bevoegdheid valt, te depolitiseren. Groen heeft daartegen storm gelopen omdat Groen hierdoor natuurlijk geen zitje in de raad van bestuur van het Havenbedrijf Antwerpen meer heeft. Dat is nog tijdens deze gemeentelijke legislatuur gebeurd.

Mijnheer Rzoska, volgens mij heeft de minister-president voldoende aangetoond dat dit systeem goed in elkaar zit en dat er een goede verklaring is voor het feit dat de overheid opdrachten van publiek belang aanbesteedt. Daar staat een correcte vergoeding tegenover. Die vergoeding is bestemd voor bestuurders die overigens op basis van het vennootschapsrecht de plicht hebben het belang van de onderneming voorop te stellen.

Daarenboven is het volgens mij nog niet vermeld dat zij ook de bestuurdersaansprakelijkheid op zich nemen. Zij zijn in hun eigen portefeuille aansprakelijk indien er iets zou gebeuren. Ze nemen een individuele en persoonlijke verantwoordelijkheid op zich. Dat is de reden waarom we niet kunnen zeggen dat ze al een loon als kabinetsmedewerker of zo krijgen en bijgevolg geen bijkomende vergoeding meer moeten krijgen voor hun posities in raden van bestuur. Die vergoeding is er voornamelijk vanwege de bestuurdersaansprakelijkheid die deze mensen op zich nemen. Dat lijkt me maar correct.

Het onderzoek zal uitwijzen dat de vergoedingen niet te hoog zijn. Dit geldt zeker voor de vergoedingen die al naar beneden zijn gebracht. Er is wel degelijk transparantie. U hebt verklaard dat u zelf een onderzoek hebt verricht. Dat klopt niet. U hebt een antwoord op een schriftelijke vraag gekregen. U kunt dit geen studie noemen. Dat is ook een gewiekst politiek spel om dit neutraliteit en wetenschappelijke onderbouwdheid te verlenen. Dit is geen studie. U hebt enkel een antwoord van de Vlaamse overheid ontvangen. Volgens mij heeft het antwoord van de minister-president alles voldoende onderbouwd.

Ik begrijp dit echt niet. We zijn het gewoon dat u een degelijke politiek wilt voeren, maar nu keurt u enerzijds het systeem af en wilt u anderzijds niet uitleggen waarom u er dan ooit aan hebt meegewerkt.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Voorzitter, ik was niet van plan om tussen te komen. Maar er moet mij iets van het hart. Mijnheer Diependaele, ik begrijp dat u een les wilt geven in politieke ethiek. Dat is natuurlijk uw goed recht. Maar een vraag die spontaan bij mij opborrelt, is: stel nu dat de omgekeerde situatie zou bestaan en vooraan zou iemand van Groen

zitten en de N-VA zit hier in de oppositie. En de zaken die ook de minister-president heeft aangekaart en die hij ook, op het eerste gezicht, problematisch vindt, zouden naar boven komen: de situatie van de Vlaamse havens, het feit dat we een jaar verwijderd zijn van de deadline voor de onafhankelijke bestuurders, en dat er nog altijd flink wordt gedeald onder de politieke partijen om die raden van bestuur te bezetten. Wat zou de N-VA dan hebben gedaan? Ik denk dat jullie dat toch zouden hebben aangeklaagd, eerlijk gezegd. Ik kan me eerlijk gezegd niet van die indruk ontdoen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Mijnheer Sanctorum, ik ben zeer blij dat u ons als norm bevestigt. Ik vind dat fantastisch. Dank u wel daarvoor. We hebben het natuurlijk gedaan. We hebben die dingen aangeklaagd. Daarnet heeft de heer Vandenbroucke het gezegd, dat we in de minister-president in zijn vorige functie als minister van Binnenlands Bestuur en Bestuurszaken een partner hebben gevonden om die zaken aan te pakken. De minister-president heeft daarnet een hele lijst gegeven om duidelijk te maken dat we effectief heel wat van die zaken hebben bijgestuurd. Die zaken waren onder andere scheefgetrokken toen jullie – lang geleden, ik geef het toe – ook nog in de meerderheid zaten. We hebben dus die zaken aangepakt. Die opmerking komt dus totaal te vervallen.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Rzoska, schiet niet op de pianist. Ik word hier een beetje ondersteund door de heren Vandenbroucke en Sanctorum. U bent begonnen met schieten op mij, maar ik heb er geen probleem mee. Ik heb u beluisterd in De Ochtend. Het ging alleen maar over Geert Bourgeois. Het decreet Deugdelijk Bestuur valt niet meer onder mijn bevoegdheid, maar ik neem verantwoordelijkheid op voor het geheel.

Ik heb alle schriftelijke vragen beantwoord. Daar heb ik geen last mee. Maar waar ik wel last mee heb – en ik kom straks op uw vragen terug, ik vind dat een aantal van die vragen terecht zijn – is die sfeerschepping van zelfbediening, van een graaicultuur, van een woud van intercommunales, van klokken te moeten luiden, van informatie naar boven te halen, van exorbitante vergoedingen. Met die sfeer, die u gebracht hebt, heb ik het lastig. Niet alleen omdat ik zelf al die tijd – zoals ook de heer Vandenbroucke heeft bevestigd – zodra ik minister van Bestuurszaken ben geworden tot nu de hand heb gehouden aan corporate regels binnen de overheid. Ik heb het decreet Deugdelijk Bestuur ingevoerd, met zijn onafhankelijk bestuur. Ik heb de integriteitsambtenaar ingevoerd. Ik heb de draaideurconstructies aangepakt. En zo kan ik er nog een aantal opsommen.

Ik vind dat de overheid integer moet zijn. Wij hebben de overheid ontvet. Ik heb u aangetoond dat wij precies in deze agentschappen de excessen hebben aangepakt. We hebben dat zeer radicaal aangepakt. Daarom stuit mij dat zo tegen de borst.

Wat mij ook tegen de borst stuit, is dat er mensen zijn – en ik weet niet of u ze bij naam hebt genoemd – die met naam en toenaam in de pers zijn gekomen en die mij hebben gebeld om te vragen of ze dat nog wel moeten doen. Het gaat om mensen die nu zelfs als N-VA'er worden gecatalogeerd en die niet eens N-VA'er zijn! We hebben hun gevraagd om in een raad van bestuur te zetelen, net zoals de gouverneur van Oost-Vlaanderen. Hij is de enige onafhankelijke gouverneur. Ooit zei hij in een interview: "Ik heb al voor alle partijen gestemd, behalve voor de N-VA." Hij wordt niettemin als een N-VA'er gecatalogeerd! Hou daar rekening mee. Dat zijn mensen die plotseling als grootverdieners, als graaiers in de pers worden voorgesteld terwijl ze hun job doen. We hebben de voorzitter van de VDAB – ik zal zijn naam niet noemen – gevraagd vanwege zijn expertise. Dat is

geen partijsoldaat. Wij vragen iemand om daar te gaan voorzitten die dat kan, die de expertise heeft om om te gaan met de actoren in het sociale beleid. Ik vind het akelig dat dit op die manier gebeurt.

Hetzelfde met mijn kabinetschef. Ik hoop dat Groen wat meer verbeeldingskracht heeft dan wat u zegt. Als ik het heb over 'dag en nacht werken' is dat bij wijze van spreken. Maar die man moet dus inderdaad vele nachten werken, u weet dat. 'Dag en nacht', dat is een uitdrukking. Er is ook weekendwerk. Ook dat weekend heeft die man zwaar gewerkt. Er zitten hier collega's die weten hoeveel er moet worden gewerkt op een kabinet. Het is onjuist dat kabinetsmedewerkers een andere behandeling krijgen dan ambtenaren. Ambtenaren die hun mandaat opnemen in een van de raden van bestuur of als regeringscommissaris, als het niet hun functie is om daar leidend ambtenaar te zijn: die worden op dezelfde manier vergoed als diegenen die van een kabinet of uit de buitenwereld komen.

Ik heb u gezegd dat er in mijn ogen van aberraties geen sprake is. Ik heb ook vastgesteld dat het aanvankelijke opzet voor de NV Havens niet is doorgegaan, om daar een structuur van te maken met dochtervennootschappen, vooral in verband die sluis. Ik zeg u wat minister Weyts doet: dat moet een oplossing krijgen, in juni moet de raad van bestuur veranderd worden. Ofwel verdwijnt die constructie, ofwel moeten daarop de regels worden toegepast. Dat zal voorwerp uitmaken van het onderzoek. Ik heb dat gisteren nota bene niet aangekondigd. Ik heb zaterdagochtend onmiddellijk gezegd dat ik wil dat er correct wordt bestuurd. Als er nog twijfel zou bestaan over de omvang van die vergoedingen – dat zijn vennootschapsrechtelijke regels, de algemene vergaderingen gaan daarover – zal ik die laten wegen. We zullen in vertrouwen dat onderzoek afwachten. En ik herhaal: niet om onze vergoedingen te verhogen – maar dat zou wel eens het resultaat kunnen zijn, dat in die omvangrijke vennootschappen een aantal van onze bestuurders echt veel minder verdienen en vergoed worden dan in de privésector.

Mijnheer Rzoska, wat ik ook niet neem, is dat u zich aandient als een klokkenluider. U hebt deze informatie gekregen. U hebt schriftelijke vragen gesteld. Ik ben de eerste om te zeggen dat het rapport inderdaad nog niet volledig is. Het is een 'work in progress'. Dit rapport wordt voor de eerste keer gemaakt. Ik heb het voorbeeld gegeven van mijn eigen agentschap, FIT. Dat beantwoordt aan het decreet Deugdelijk Bestuur. Het heeft onafhankelijke bestuurders aangesteld. Het heeft niet geantwoord op de oproep. Dat valt niet goed te keuren. Dat is een fout. Het had wel moeten worden ingevuld. Maar daaruit afleiden dat we niet op de goede weg zijn, is verkeerd. Je moest er geen klokken voor luiden. Dat is informatie die we nu hebben verstrekt, en die kan worden bekendgemaakt.

Mijnheer Sanctorum, ik zou hier inderdaad ongetwijfeld vragen over hebben gesteld, maar ik heb mij altijd, ook als oppositielid, heel verantwoordelijk opgesteld. Ik heb mij altijd gehoord voor populisme. Ik heb er mij altijd voor gehoord om mensen in een kwaad daglicht te stellen als dat niet hoefde. Ik heb altijd positieve voorstellen gedaan. Dus heb ik er helemaal geen probleem mee, mijnheer Rzoska, dat u uw job doet als oppositielid. Ik heb dat ook gezegd in de media. En dat u zegt dat er mankementen zijn en tekortkomingen. Ik geef die ook toe. Er zijn nog tekortkomingen, we moeten onder andere in versneld tempo ervoor zorgen dat er overall onafhankelijke bestuurders worden aangesteld. U hebt gisteren op de televisie gehoord hoe dat gaat bij De Lijn. Er moet een publieke oproep gelanceerd worden. Voor De Lijn zijn er meer dan 160 kandidaten. Ik heb begrepen dat ze zelfs een externe kracht hebben moeten aanstellen om die allemaal te screenen. Daar zitten zeer sterke cv's bij. Ik heb dat zelf destijds een beetje gevolgd bij het Agentschap Integratie en Inburgering. Daar waren knappe en gemotiveerde mensen op afgekomen. Die worden gescreend en daar wordt dan een dubbele lijst van gemaakt: man en vrouw. Dan volgt de aanstelling. Het is absoluut zo dat daar een tandje bij moet worden gestoken.

Ik heb gezegd dat ik minister Homans en de collega's er nogmaals op zal wijzen dat de tijd dringt en dat dat medio 2018 in orde moet zijn. Wat de Vlaamse havens betreft, heb ik gezegd dat we dat zullen onderzoeken. Als daar zou blijken dat een en ander niet volgens onze opvattingen is, zullen we daar optreden. Het moet conformeren aan het decreet Onafhankelijk Bestuur. Daarvan heb ik gezegd wat de positieve punten zijn waarin we nog verder kunnen gaan. Ik heb ook gezegd dat de publicatieplicht nog moet worden verfijnd. Ik zal dat ook voorstellen aan de collega's. Ik vind inderdaad dat overheidsinstellingen hun verslag zo moeten maken dat duidelijk is wat een voorzitter en een bestuurder daarin krijgen. Daar is niets geheim aan, niets verborgen. Op de eerste vraag van het parlement of van eender wie in het kader van de openbaarheid van bestuur wordt dat toch allemaal bekendgemaakt. Ik zie absoluut niet in waarom dat niet zou gebeuren.

Als je zegt dat er nog zaken zijn die niet volledig in orde zijn, dan heb ik daar geen probleem mee. Maar tegelijkertijd zeg ik dat we enorme stappen vooruitzetten. Wij voeren ook het kaderdecreet van 2003 uit. De indruk wordt gewekt dat er daar bepaalde zaken een beetje arbitrair zijn. Maar alles is perfect conform het decreet, dat een klaar onderscheid maakt tussen de privaatrechtelijke en de publiekrechtelijke EVA's. Het rationale daarvan is toch ook heel duidelijk: precies omdat dat onafhankelijke vennootschappen zijn, die niet dicht bij de eigenlijke overheid kunnen gaan werken – de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), de Limburgse ReconversieMaatschappij (LRM), het Vlaams EnergieBedrijf, dat een pijlsnelle groei doormaakt in zijn omzet: dat zijn allemaal voorbeelden van zulke agentschappen. Of de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel (BAM), die een agentschap sui generis is.

Wij maken zeer grote vooruitgang. We hebben de excessen aangepakt. We hebben het decreet Deugdelijk Bestuur goedgekeurd. Er moet, denk ik, nog wat verfijnd worden inzake de openbaarheid en de publicatie. Daar ben ik het mee eens. Ik heb helemaal geen probleem met vragen daaromtrent. Ik ben ook degene die altijd zal zeggen: als er verbetering mogelijk is, zullen we daar werk van maken. Geen punt.

Dat is in het belang van de overheid. Het gaat niet over mij. Ik kan tegen heel veel, maar ik heb niet graag dat dit in de pers gezet wordt als het verhaal van de intercommunales met de achterpoortjes, met de graaiers, met het gebrek aan transparantie. Dat is het absoluut niet. Is alles 100 procent perfect? Neen. In geen enkele der werelden is dat zo. Mijnheer Sanctorum, ik zou ongetwijfeld dezelfde vragen gesteld hebben, maar ik zou de toonzetting en de sfeerschepping daarrond helemaal anders gedaan hebben.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister-president, misschien moet ik u opnieuw vragen stellen, want elke keer als u antwoordt, komen er dingen bij die u gaat verfijnen, wat ik een goede zaak vind. De publicatie van die bedragen vind ik een goede zaak.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik heb u gezegd dat ik dat daarstraks gezegd heb. Dat is niet nieuw. Ik heb gezegd dat ik dat zou bekijken. Excuus voor de onderbreking, maar het is niet nieuw.

Björn Rzoska (Groen): Dat weet ik wel, maar gisterenavond nog zei een vertegenwoordiger van uw partij in een studio: we doen dat al. Als er dan een parlementslid is dat zijn job doet en controleert of dat inderdaad zo is, dan zou ik daar toch iets meer respect voor betonen. U hebt mij geen quote kunnen voorleggen waarin ik het woord 'graaicultuur' heb gebruikt. U kunt mij dat niet eens voorleggen. Ik heb u dat daarnet gevraagd.

Wat ik jammer vind – ik had het niet verwacht van een politicus van uw statuut – is de intellectuele eerlijkheid die u aan de dag legt. U hebt daarnet PMV opnieuw naar voren gehaald. U weet zeer goed dat de persoon over wie het gaat, en die 300.000 euro, dat die man daar fulltime mee bezig was. *(Opmerkingen van minister-president Bourgeois)*

Dat is geen nieuw element. U hebt mij dat daarnet voor de voeten gegooid. 'Bij ons was het vijftien keer minder', hebt u gezegd. Ik heb het trouwens ook in de pers gezegd, dus u kon weten dat ik dat zou zeggen. Ik ga dat niet verdedigen, want het zit boven de minister-presidentnorm. U weet zeer goed dat die man daar fulltime mee bezig is. Degene die het nu doet, de heer Kennis, is daar één keer per maand, met een aantal extra besturen. Dat staat in uw eigen schriftelijke antwoord op mijn vraag.

En dan keer ik terug naar wat ik altijd voor de voeten geworpen krijg, ook vandaag weer, collega Diependaele, rond de MIVB. We hebben daar inderdaad de voorzitter gedwongen om ontslag te nemen, omdat zij ook schepen werd. Zij mocht niet cumuleren. *(Opmerkingen van Matthias Diependaele)*

Dat was wel degelijk het punt. Zij mocht niet cumuleren. Als je dan ziet wie nu de PMV leidt, als je ziet welke cumul van mandaten daar aan de gang is, heb ik de indruk dat het meer om een machtsconcentratie gaat dan om een voorzitter die echt ten volle zijn tijd kan besteden aan het beheren van inderdaad een van de belangrijkste instrumenten van de Vlaamse overheid.

Minister-president, u verklaart zich zo'n beetje heilig. Ik zou het ook gedaan hebben, maar de toonzetting zou anders zijn. Het enige wat ik gedaan heb, is een onderzoek gevoerd op basis van schriftelijke vragen en van publieke informatie die ik zelf heb opgehaald, om te kijken of u de strenge toon die u enkele weken geleden toch hebt gehanteerd, ook kunt gebruiken om voor de eigen deur te vegen. En ik stel toch een aantal knelpunten vast. U gaat nog altijd niet mee in de discussie die ik wil voeren omtrent die kabinetschef. U zegt: dat zijn bestuurders, die hebben bestuurdersaansprakelijkheid. Waarom moet die kabinetschef ook nog eens als regeringscommissaris fungeren? Een regeringscommissaris controleert het beleid. Als dat iemand is van het kabinet, waarom moet die daarvoor betaald worden? Die zit daar dan toch namens de Vlaamse Regering?

Ik heb nog altijd geen antwoord gehoord op mijn vraag. Alle regeringscommissarissen – dat staat ook in uw antwoord – krijgen hetzelfde als een gewone bestuurder, behalve bij de LRM. Daar is een formule van vergoeding die ik nergens anders terugzie. Waarom heb ik die gevraagd? Het gaat over uw eigen kabinetschef die daar een afwijkende vergoeding krijgt. Daar is dus niet de regel gehanteerd zoals bij de rest. Maar ik blijf het fundamenteel moeilijk hebben met mensen die namens de Vlaamse Regering als regeringscommissaris in de structuren moeten toekijken op het beleid van de Vlaamse Regering en daar toch voor worden vergoed. En dan maak ik nog abstractie van het feit dat ze vaak ook als bestuurder opduiken in andere structuren.

Dus ja, voor mij is het inderdaad ook een debat over cumul en decumul. Er zijn maar 24 uren in een dag. Als ik sommige van die mensen zie, en wat daar allemaal achter zit, denk ik dat zij denken dat er 14 dagen in een week zijn.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik heb inderdaad niet geantwoord op uw vraag over die 25 procentregel. Dat is een vergetelheid van mij. We hebben dus een regeling aangetroffen bij LRM waarbij de regeringscommissaris een bijkomende wedde van 100 procent kreeg. Die heb ik niet ingevoerd. Het ging dus over 100 procent wedde bovenop de wedde van kabinetschef van de gouverneur. We hebben beslist om dat te reduceren tot 25 procent van een wedde. En daar zit een hele taak in. Ik vind het nu jammer genoeg niet terug.

Ik heb die dochterstructuren opgevraagd. Er zijn, geloof ik, vier dochters van LRM. Dat valt allemaal onder dezelfde vergoeding. Er is het remuneratiecomité, er is het auditcomité. Dat is een pakket van taken. De tijdsbesteding daarvan hebben we objectief bekeken. Dat is ongeveer een vierde van een tijdsbesteding die daar naartoe gaat, en absoluut niet 100 procent. Dat was de situatie daar, net zoals het bij de BAM was, waarbij we een situatie geërfd hebben dat een regeringscommissaris een 100 procent wedde kreeg bovenop haar of zijn wedde. Die is gereduceerd tot 25 procent.

Er zijn inderdaad een paar van die agentschappen en vennootschappen waar er een andere regeling is en waar men met een forfaitair systeem werkt, omdat er heel veel werk in gaat. Dat zijn zware bijkomende taken. Dat wil ik u wel zeggen. Ik rechtvaardig die 100 procent bijkomende wedde absoluut niet. We hebben dat gereduceerd naar een naar ons oordeel correcte vergoeding. En de weging zal komen. We zullen zien of dat al dan niet correct is. Ik ben daar niet de scheidsrechter in. Ik weet alleen dat in de taak van de regeringscommissaris bij de LRM al die bijkomende taken zitten, ook voor de vier dochters – ik denk dat het er vier zijn, maar reken mij er niet op af. Er is de raad van bestuur, het directiecomité, het remuneratiecomité, het auditcomité en de dochters. Die moeten allemaal binnen die ene vergoeding opgevolgd worden.

En geloof me vrij, en het is gisterenavond ook gezegd door de heer Descheemaeker: wie dat correct doet, die komt daar niet naartoe met een dossier onder de arm, van 'we gaan eens luisteren wat hier op de agenda staat'. Die moet dat wel voorbereiden. Dat zijn zeer serieuze dossiers. Dat zijn dossiers waar ondernemingsplannen voorgelegd worden. Het gaat over risico's: gaan we in die of die richting? De wettelijkheid moet nagekeken worden. Dat vergt bijkomend werk. Dat is dus een bijkomend werk. En of dat nu een kabinetschef is of iemand anders, elkeen heeft het recht op die bijkomende vergoeding, ook de ambtenaren. Dat heb ik u proberen duidelijk te maken. Dat staat zo in het decreet dat destijds ook door uw partij mee is goedgekeurd.

Wat de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen betreft: het is onder uw bestuur dat men gevonden heeft dat er naast een CEO, die een 100 procent vergoeding kreeg, boven de minister-presidentnorm, ook nog eens een voltijdse voorzitter moest zijn, die ook nog eens boven de minister-presidentnorm ging. Ik daag u uit om in de Vlaamse overheid één agentschap te vinden waar je een voltijdse CEO vindt. U draait de rollen dus wel een beetje om.

We hebben gezegd: een voorzitter, dat is zoals overal elders, ook in elke privévennootschap. Een voorzitter is niet iemand die voltijds dagelijks operationeel de leiding moet nemen. En dat is perfect verlopen op die manier. Maar draai de zaken dus niet om. Dat waren twee functies: én de CEO én de voorzitter, alle twee fulltime betaald, alle twee boven de minister-presidentnorm. We hebben daar inderdaad een einde aan gemaakt. Ik ben er ook trots op dat we dat gedaan hebben.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Minister-president, ik heb die praktijk niet verdedigd en ik vind het terecht dat daar is ingegrepen. Maar ik moet zeggen dat u er wel behoorlijk een karikatuur van maakt. U vergeet wel eens wie in die regering zat tussen 1999 en 2003. Dat is misschien een geschiedenis waar uw partij moeilijker aan herinnerd wil worden, maar ook mensen van de Volksunie zaten – trouwens op Bestuurszaken – tussen 1999 en 2003 in die Vlaamse Regering.

Uw uitleg voor de LRM kan ik voor een deel volgen, maar ik vind het nog altijd niet correct dat een regeringscommissaris die ook nog eens kabinetschef is, daar op die manier wordt vergoed.

Wat BAM betreft, stel ik vast dat u nu elementen op tafel legt die ik nog altijd niet heb gekregen in het antwoord op mijn schriftelijke vraag. In uw antwoord staat dat er een aanvullend antwoord komt. U komt nu met elementen die nog niet zijn aangeleverd, maar aangezien u de puzzel toch al hebt gemaakt, ga ik ervan uit dat ik die informatie kan krijgen. Ik heb die wel degelijk gevraagd. Dat staat heel expliciet in mijn schriftelijke vraag.

Nogmaals, minister-president, uiteraard wil ik stappen vooruit zetten op het vlak van deugdelijk bestuur. Er zijn heel veel goede principes waar u lang een trekker van bent geweest, maar de manier waarop u momenteel – en ik voel me absoluut niet aangesproken – degelijk parlementair werk wegzet, dat is een politicus van uw statuut onwaardig.

De voorzitter: De interpellatie is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de vrijstelling van onroerende voorheffing voor jeugdwerkorganisaties en jeugdverblijfscentra – 1500 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik had mijn vraag initieel aan minister Gatz gesteld, maar hij gaf terecht aan dat ik die eigenlijk aan u moet stellen, minister Tommelein, aangezien het gaat over fiscaliteit.

Vorig jaar heeft het Vlaams Parlement unaniem ons voorstel van decreet goedgekeurd met betrekking tot de aanpassing van de Vlaamse Codex Fiscaliteit over de vrijstelling van onroerende voorheffing voor jeugdwerkorganisaties en jeugdverblijfscentra. Er waren al heel wat discussies over die vrijstellingen en over de wetgeving die al heel lang bestond. Ik ben dan ook blij dat het voltallige parlement duidelijk heeft aangegeven hoe wij moeten omgaan met jeugdwerkorganisaties en jeugdverblijfscentra voor wat de fiscaliteit betreft.

Door dit voorstel van decreet kunnen jeugdorganisaties automatisch genieten van de vrijstelling van onroerende voorheffing op de lokalen die ze gebruiken. Bezwaarschriften indienen en disputeren met de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL) zouden op die manier tot het verleden moeten behoren.

Die automatische vrijstelling kan maar gebeuren op het moment dat de betreffende diensten over de nodige gegevens beschikken. Zij moeten duidelijk weten welke gebouwen en lokalen daarvoor in aanmerking komen. Het is belangrijk dat VLABEL die informatie kan verzamelen. Er was bezorgdheid over wie die informatie kan aanleveren, en of de verenigingen dat zelf konden doen. Er is in overleg met de jeugdsector een heel traject afgelegd. Vorig jaar is er gewerkt met een Exel-lijst waarbij aan de verschillende jeugddiensten werd gevraagd of zij ondersteuning nodig hadden om de nodige gegevens te verzamelen. Intussen is jeugdmaps.be gelanceerd. Er is al heel wat overleg geweest, minister, maar ik zou van u toch graag een stand van zaken horen.

Hoe ver staat VLABEL met het verzamelen van de gegevens voor de toekenning van een automatische vrijstelling? Welke gegevens ontbreken nog? Zijn er structurele gegevens of knelpunten die naar boven komen? Hoe worden organisaties en/of gemeentebesturen aangespoord om eventueel ontbrekende gegevens te bezorgen waardoor zij maximale ondersteuning kunnen bieden in de automatische vrijstelling van onroerende voorheffing?

Ik weet dat jeugdmaps ook werkt op basis van GIS-databanken (geografisch informatiesysteem). Hoe werkt dat? Ik weet dat er vandaag bij de gemeenten heel wat informatie beschikbaar is bij de GIS-databanken. Ook bij de provincie is er heel wat informatie aanwezig. Het gaat echter over verschillende databanken. Welke koppelingen tussen die databanken zijn noodzakelijk of worden overwogen? Wat is de stand van zaken op dat vlak?

Op welke manier kan het verzamelen van gegevens worden vereenvoudigd? Ik ken een jeugddienst die daar heel wat tijd en energie in gestoken heeft om dat op een goede manier te doen. Vandaag met jeugdmaps gaat het al heel wat gemakkelijker, maar toch is het niet eenvoudig, zeker niet wanneer jeugdverenigingen het zelf moeten doen. Minister, zijn er nog voorstellen tot vereenvoudiging? Waarom wel of waarom niet? Hoe ziet u dat zelf evolueren?

Hoe worden de organisaties op de hoogte gebracht wanneer hun een automatische vrijstelling wordt toegekend? Hoe weten de gemeenten met zekerheid dat alle gegevens correct zijn en dat hun verenigingen een vrijstelling toegekend krijgen?

Wat zijn de voornaamste redenen om een aanvraag voor automatische vrijstelling te weigeren? Zijn daarvan al lijsten gemaakt en ziet u een trend wat de weigeringsgronden betreft?

De afgelopen jaren hebben heel wat verenigingen bezwaarschriften ingediend omdat zij onterechte aanslagen toegezonden hadden gekregen. Bij het uitwerken van het ontwerp van decreet is afgesproken om die on hold te zetten. Minister, wat is de stand van zaken van al die dossiers die on hold zijn gezet? Is hun intussen een vrijstelling toegekend?

De bedoeling van het decreet was om betwistingen over de vrijstellingsregeling onmogelijk te maken door de automatische toekenning te vereenvoudigen. Hoe evalueert u de doelstelling van het decreet? Zijn er elementen waarop nog verder moet worden ingezet?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Ere wie ere toekomt. Dankzij het initiatief van de meerderheidsfracties in dit Vlaams Parlement werd met een voorstel van decreet duidelijkheid gecreëerd en een administratieve vereenvoudiging gerealiseerd voor de jeugdwerkorganisaties en de jeugdverblijfcentra.

We hebben nu een uitdrukkelijke decretale vrijstelling van onroerende voorheffing in het voordeel van jeugdverenigingen, een vrijstelling die bovendien zo veel mogelijk automatisch wordt verleend. Jeugdverenigingen hoeven dus niet langer bij de Vlaamse Belastingdienst een bezwaarschrift in te dienen om het voordeel van de fiscale vrijstelling, waar ze recht op hebben, te verkrijgen.

Het decreet van 15 juli 2016 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 18 augustus 2016 en trad in werking vanaf aanslagjaar 2016.

VLABEL heeft alvast alle zeilen bijgezet om het opzet van het decreet zo veel mogelijk te realiseren.

Hoe zijn we in 2016 te werk gegaan? De administratie Jeugd van minister Sven Gatz en VLABEL hebben de handen in elkaar geslagen. Minister Gatz heeft de Vlaamse gemeenten schriftelijk gevraagd om de bij hen beschikbare informatie over de jeugdverenigingen en hun onroerende goederen te bezorgen.

Die gegevens, ongeveer 130 Excelbestanden, met daarin gegevens van ongeveer 2650 panden, werden vervolgens verzameld en verwerkt door de administratie

Jeugd waarna ze werden bezorgd aan de Vlaamse Belastingdienst.

De Vlaamse Belastingdienst heeft vervolgens die gegevens vergeleken met de gegevens die jaarlijks worden bezorgd door de federale Patrimoniumdocumentatie. Deze wijze van constructieve samenwerking heeft toegelaten dat een automatische vrijstelling onmiddellijk kon worden verleend voor ongeveer 1100 percelen, bijna de helft, waarvoor de decretale voorwaarden van de vrijstelling zijn vervuld.

Voor een beperkter aantal percelen bleek nog bijkomend manueel nazicht vereist, maar dit leverde nog eens 200 bijkomende automatische vrijstellingen op zodat bijna de helft van de panden automatisch werden vrijgesteld. Voor de daarna nog resterende panden kon voor een deel pas na grondiger onderzoek de vrijstelling automatisch worden verleend.

Conclusie is dus dat de Vlaamse Belastingdienst, dankzij de samenwerking met de gemeenten en de diensten van minister Gatz, het opzet van de automatisch verleende vrijstelling van onroerende voorheffing grotendeels heeft kunnen realiseren. Maar voor sommige dossiers bleek het klassieke bezwaarschrift nog nodig. Dit voor wat 2016 betreft.

Hoe zullen we nu voortgaan voor aanslagjaar 2017 en de volgende aanslagjaren? De gemeentebesturen werden begin vorige maand, dus in maart, opnieuw schriftelijk door minister Gatz uitgenodigd om de gegevens aan te vullen in de zogenaamde GIS-databank. De GIS-databank is eigenlijk een combinatie van een digitale kaart met een databank van gegevens. Deze databank bevat gegevens die door de Vlaamse Belastingdienst kunnen worden verwerkt en die een controle van de voorwaarden van de vrijstelling van de onroerende voorheffing toelaten.

Het werken met deze GIS-databank zal alleszins nog efficiënter zijn dan de werkwijze die voor aanslagjaar 2016 werd gevolgd. De werkwijze van 2016 is voor een deel nog manueel verlopen, door vergelijking van Excelbestanden. De gemeenten werd gevraagd de databank aan te vullen vóór 15 april 2017. Dat is vorige week. Hoe meer gegevens de databank bevat, des te meer kan het opzet van de automatische toekenning van de vrijstelling worden gerealiseerd.

Voor een volledige en feilloze volautomatische toekenning van de vrijstelling dient de GIS-databank door de gemeenten nog verder te worden vervolledigd. De medewerking van andere diensten is een *conditio sine qua non*, anders kan de Vlaamse Belastingdienst onmogelijk de automatische toekenning waarborgen. Hieraan wordt dus wel degelijk gewerkt, met dank aan alle betrokken diensten.

Wanneer aan jeugdverenigingen automatisch een vrijstelling wordt verleend, worden zij hiervan niet expliciet op de hoogte gebracht. Dit lijkt me ook ergens logisch, het systematisch uitzenden van berichten aan belastingplichtigen die geen onroerende voorheffing hoeven te betalen, oogt niet echt efficiënt. Het kan leuk zijn om te melden dat men geen belastingen moet betalen, maar we gaan toch geen administratie op gang brengen voor mensen die geen belastingen moeten betalen. Het decreet streeft immers een inperking na van de administratieve rompslomp, dus werd ervoor geopteerd om niet systematisch brieven te verzenden, louter om te bevestigen dat voor een bepaald aanslagjaar geen aanslag zal worden gevestigd.

Voor de onroerende goederen waarvan de nodige gegevens niet doorstromen via de GIS-databank geldt nog de gebruikelijke procedure. De betrokken organisaties zullen nog een aanslagbiljet onroerende voorheffing ontvangen. Zij hebben dan een termijn van drie maanden om een bezwaarschrift in te dienen bij de Vlaamse Belastingdienst. Dit is slechts een éénmalige formaliteit. Indien aan alle voorwaarden is voldaan, kan de vrijstelling ook voor de daaropvolgende aanslagjaren automatisch worden verleend en krijgen ze geen brief meer.

Er werden geen dossiers on hold gezet in afwachting van de nieuwe decretale regeling. Het decreet is, zoals zonet vermeld, immers van toepassing vanaf aanslagjaar 2016. Het lijkt nog wat voorbarig om minder dan een jaar na de inwerkingtreding al definitieve analyses te maken over de realisatie van de doelstelling van het decreet.

Het aantal automatisch toegekende vrijstellingen voor aanslagjaar 2016, waar nog werd gewerkt met toch wel onhandige Excellijsten, was volgens mijn inschatting zeer bevredigend. Met de GIS-databank Jeugdruimte hebben we nu een mooi instrument in handen om nog beter te doen. Met de goede medewerking van de lokale besturen – waarvoor ik iedereen dank – die de broodnodige gegevens aanleveren, ben ik vrij zeker dat de vrijstelling voor de jeugdsector in de toekomst quasi volledig automatisch zal kunnen worden toegekend.

U mag er zeker van zijn dat mijn administratie en de administratie van minister Gatz hiervoor alles in het werk stellen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik ben uiteraard benieuwd, maar ik begrijp dat 15 april nog maar enkele dagen achter ons ligt. Ik had mijn vraag om uitleg al vroeger ingediend in de hoop zoveel mogelijk mensen aan te moedigen. Dat is inderdaad gebeurd door een briefwisseling van de minister naar verschillende gemeenten. Zo zijn de lokale besturen nog eens aangepord om voor 15 april zoveel mogelijk mensen aan te moedigen om gegevens in te vullen. Ik ben benieuwd.

Vorig jaar hebben er zo'n 1300 een automatische toekenning gekregen. Hebben we dat aantal kunnen opkrikken, wetende dat we 2650 panden van jeugdverenigingen in gebruik hebben? Ik hoop dat er weer een grote slok bijkomt. Ik heb begrepen dat de verenigingen of jeugddiensten die hun gegevens na 15 april hebben ingegeven, alleszins in orde kunnen zijn voor het aanslagjaar 2018. Het blijft dus belangrijk dat mensen en verenigingen de gegevens invullen.

In heel korte tijd is er heel wat werk verzet, in heel nauw overleg met fiscaliteit en de administratie Jeugd, maar ook met de jeugdsector zelf. Dat is heel mooi. Ik hoop dat het verdere traject in die sfeer kan verlopen.

Minister, ik heb drie bijkomende vragen. GIS-bestanden zijn interessant voor de overheid om informatie op een snelle manier te verbinden. Ongetwijfeld weet u dat er binnen de gemeenten en de provincies al met GIS-bestanden wordt gewerkt. De compatibiliteit tussen verschillende GIS-databanken is altijd interessant, want dat betekent dat een gemeente maar een keer gegevens moet invullen. Ik hoop dat er verder wordt nagedacht over welke GIS-databanken nog interessant zouden zijn om de koppeling te maken met Jeugdmaps.

In de provincie Antwerpen is er een GIS-databank waarin de groene inventaris wordt bijgehouden. In Jeugdmaps is er ook een mogelijkheid om alle speelruimte... Misschien kunt u dat bespreken met minister Gatz of alleszins doorgeven. Die koppeling zou ook interessant zijn. Vandaag wordt aan de gemeenten gevraagd om die gegevens allemaal apart opnieuw in te geven, terwijl die al in een GIS-databank zitten. Die suggestie wil ik even meegeven, dat dat onderzoek, zeker wat die databank betreft, nog eens kijkt naar hoe er meer koppelingen of compatibiliteit kan worden nagestreefd.

Mijn tweede vraag betreft de automatische toekenning. Ik begrijp zeer goed dat u niet communiceert als er geen aanslag is omdat de mensen het wel zullen zien als ze een aanslagbiljet krijgen. Ik begrijp uw redenering, minister. Omgekeerd wordt er gevraagd om heel wat gegevens aan te leveren, maar het zorgt voor een onbehaaglijk gevoel als je niet weet of het nu wel of niet in orde is. Dan

moet men nog een jaar wachten om wel of geen brief te krijgen. Dat vraagt toch een bevestiging zodat men op beide oren kan slapen. Maar ik begrijp dat u daarvoor geen extra administratie wilt.

Minister, ik heb een bericht ontvangen van een vereniging die vorig jaar een beroep kon doen op de vrijstelling, maar er werd aangegeven dat dat voor een periode van drie jaar was. Het is me een totaal raadsel waar die periode van drie jaar vandaan komt.

Minister, volgens mij is de vrijstelling niet aan een tijdelijkheid gekoppeld. Het decreet voorziet hier althans niet in. Ik wil dan ook even checken of u het hiermee eens bent. Indien de vrijstelling wordt toegekend, wordt dit eenmalig aangegeven en gevraagd, maar hier is geen tijdelijkheid aan verbonden. Ik wil u de specifieke case doorgeven. Ik wil vooral met zekerheid weten dat de automatische toekenning van de vrijstelling geen tijdelijkheid kent.

Een laatste punt betreft uw uitspraak dat geen dossiers on hold worden gezet. Het gaat natuurlijk om dossiers waarvoor een bezwaarprocedure is ingezet. De uitspraken en de beoordelingen blijven nog achterwege. Een van de verenigingen die in het verleden problemen hebben gekend, krijgt opnieuw een aanslagbiljet. Ik vraag me af hoe wordt omgegaan met de verenigingen die toch een vrijstelling hebben gekregen.

Ik heb een schriftelijke vraag ingediend om te achterhalen hoeveel vrijstellingen zijn aangevraagd, hoeveel aanvragen zijn geweigerd en om welke redenen ze zijn geweigerd. Het was de bedoeling met het decreet een oplossing te bieden, maar blijkbaar blijft die oplossing nog uit. De verenigingen blijven immers nog steeds aanslagbiljetten ontvangen. Hoe benadert u die dossiers? Hoe kunnen we hierover uitsluitel krijgen?

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp.a): Voorzitter, ere aan wie ere toekomt. Het is De Ambrassade die in 2014, net voor de verkiezingen, een brochure heeft uitgebracht waarin de regulitis is aangekaart waarmee jeugdverenigingen kampen. De onroerende voorheffing is hierin aangehaald. Die brochure heeft ook andere partijen de nodige gespreksstof geboden om dit in de bevoegde commissies op de agenda te zetten.

Minister, ik heb een heel specifieke vraag over de uitzondering voor de jeugdgroepen en jeugdverblijven in Brussel. Uiteraard zijn er daar ook heel wat Nederlandstalige jeugdorganisaties die het met een dergelijke vrijstelling gemakkelijker zouden hebben. De optie om een vrijstelling te verkrijgen, bestaat al, maar een systeem zoals we dat in Vlaanderen kennen, zou een pak onzekerheid wegnemen en het voor hen gemakkelijker maken. Mijn vraag is eenvoudigweg of u overleg kunt voeren met de bevoegde Brusselse ministers om ook in Brussel tot een dergelijk systeem voor de jongeren te kunnen komen.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mevrouw Rombouts, ik zal nakijken of de GIS-databanken van de provincies nog andere gegevens bevatten. Dit zou eventueel tot een nog beter resultaat kunnen leiden. Het is een goede suggestie. Ik ken de technische aspecten niet, maar als dit in de provincie Antwerpen bestaat, moet het in andere provincies ook bestaan. We kunnen dit zeker nakijken.

U dringt erop aan na de automatische toekenning nog een briefje te sturen met de mededeling dat geen belastingen moeten worden betaald. Ik heb daar geen problemen mee. Misschien kunnen we dit mailen. Op die manier kost het geen geld. We zullen dit eens onderzoeken.

Wat de tijdelijkheid betreft, wil ik erop wijzen dat we in een transitiesysteem zitten. De automatische toekenningen gebeuren op basis van verschillende gegevens. Eerst is er de aanlevering, gevolgd door een aantal manuele correcties en de bestanden van het GIS. Op een bepaald ogenblik moet natuurlijk definitief worden beslist.

Het is een goede zaak dat we dit evalueren en bijsturen. Indien het volledig duidelijk is, is het niet de bedoeling dat dit tijdelijk is. Hoewel dit niet in het decreet staat, moeten we tijdens de transitieperiode echter rekening houden met een evaluatie. We moeten nagaan of alles klopt. Dat zal enkel tijdens de transitieperiode gebeuren.

Mevrouw Soens, ik wil wel ingaan op de vraag wie nu het initiatief heeft genomen. Indien het om minder leuke zaken gaat, wordt daar natuurlijk liever niet naar gekeken. Ik word soms nog geconfronteerd met problemen uit het verleden die ik moet oplossen. Mij lijkt het niet belangrijk. Het is goed dat het initiatief is genomen. Ik kan daar niet omheen. Ik was er in 2014 nog niet bij. Ik wil dit niet persoonlijk op mijn naam zetten. Ere aan wie ere toekomt, en dat zijn dan diegenen die het initiatief hebben genomen. Dit kan op basis van een suggestie zijn gebeurd. Ik heb vandaag in de krant gelezen dat een suggestie, idee of waarschuwing van een organisatie al als lobbywerk wordt gecatalogeerd. Ik kan soms ook zelf beseffen dat een aantal zaken nodig zijn. Ik heb daar niet altijd organisaties voor nodig. Het is alleszins een goede zaak dat het initiatief is genomen, dat er resultaten zijn en dat het vooruit gaat.

U hebt me gevraagd dit ook bij minister Vanhengel aan te kaarten. Ik zal dat doen. Ik zal eens met hem praten. Ik ontmoet hem regelmatig. Ik zal dit eens met een goed glas Duvel erbij met hem doornemen. Ik weet niet of er ook Brusselse bieren zijn met een bepaalde benaming.

Misschien kunt u die suggestie in de commissie Jeugd ook aan minister Gatz voorleggen. Hij is tevens verantwoordelijk voor het beleid ten aanzien van Brussel. Het zou goed zijn indien de minister bevoegd voor Brussel dit aan de Brusselse minister van Financiën suggereert. Ik zal het ook doen. Dan komt het van twee kanten en aangezien dit in dezelfde politieke familie blijft, kan het niet mislopen.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, op de initiatieven en dergelijke ga ik niet in. Ik ben vooral blij dat er nu een resultaat is. Ik weet dat het soms een hobbelig parcours is geweest. Ik heb er heel wat discussies over bijgewoond. Er is een ongelooflijke samenwerking. De wil gaat duidelijk in de juiste richting.

De dossiers die al een hobbelig parcours hebben doorlopen en bezwaarschriften en dergelijke achter de rug hebben, liggen initieel aan de basis van dit decreet. We hebben eindelijk nog eens een decreet opgesteld waarin heel duidelijke krachtlijnen vastliggen. Ik hoop dan ook dat aan die verenigingen een automatische vrijstelling zal worden toegekend. Ik hoop dat die dossiers worden opgelost, maar dat is niet het signaal dat ik krijg. Ik stel voor dat we die dossiers nog eens apart bekijken en nagaan wat de eventuele knelpunten zijn. We moeten hier met dezelfde positieve geestesgesteldheid een einde aan kunnen stellen.

Wat de tijdelijkheid betreft, begrijp ik dat bepaalde zaken moeten worden vergeleken indien iets nieuws wordt geïntroduceerd. Er spelen allerlei mensen een rol. Om veiligheidsredenen kan het nodig zijn een tijdelijkheid of een evaluatie in te bouwen. Hoewel het decreet hier duidelijk niet in voorziet, kan ik hier in verband met de praktische uitwerking nog begrip voor opbrengen.

Ik hoop dat u rekening zult houden met mijn verwachtingen. Indien de overheid de tijdelijkheid wil inbouwen om een aantal zaken te kunnen controleren, kan van

de verenigingen niet worden verwacht dat ze nog bijkomende acties ondernemen. Indien nu de tijdelijkheid voor drie jaar wordt toegekend, zoals is voorgesteld, kan geen actie worden verwacht van verenigingen waarmee er geen probleem is. De overheid moet die verenigingen wel een brief sturen waarin erop wordt gewezen dat ze niets moeten rechtzetten of onderzoeken. In dit geval ligt het initiatief dan wel bij de overheid.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Peter Van Rompuy aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over de daling van het aantal schenkingsakten met betrekking tot familiale ondernemingen en vennootschappen – 1725 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Minister, ik heb u een aantal schriftelijke vragen gesteld over de mate waarin familiale ondernemingen en vennootschappen gebruik maken van de vrijstellingsregeling in het schenkingsrecht. Uit de cijfers blijkt, althans voorlopig, dat er een sterke daling van het aantal schenkingsakten zou zijn. In 2015 ging het in totaal om 969 akten. In 2016 zou er een daling zijn met 20 procent tot 757 akten. Het gaat hier weliswaar om voorlopige cijfers. Dat is ook de reden waarom ik deze vraag om uitleg stel.

Beschikt u over actuelere cijfers dan de informatie die u me schriftelijk hebt kunnen verschaffen? Indien er effectief een daling zou zijn, hoe komt dat dan? Overweegt u maatregelen om de overdracht van familiale ondernemingen zo vlot mogelijk te laten verlopen?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Mijnheer Van Rompuy, ik dank u voor uw vragen over dit thema, dat u duidelijk na aan het hart ligt. Uw nauwgezette opvolging van de situatie van de familiebedrijven apprecieer ik ten eerste.

De sterke daling waarnaar u verwijst op basis van de schriftelijke vragen die u stelde, is echter wel een beetje een voorbarige conclusie.

In uw schriftelijke vraag 113 vroeg u al op 10 januari 2017 naar het aantal vrijstellingen voor schenkingen van familiebedrijven in 2016. U weet toch ook dat dergelijke dossiers enige doorlooptijd vergen? Op 10 januari 2017 kan ik nog niet weten hoeveel er in 2016 zijn doorgelopen. Akten worden door de notaris ter registratie aangeboden bij de FOD Financiën, die ze doorstuurt aan de Vlaamse Belastingdienst (VLABEL), en VLABEL moet deze dossiers verwerken vooraleer ze in de cijfers kunnen worden opgenomen.

Ik heb in mijn antwoord op schriftelijke vraag 113 dan ook duidelijk gesteld dat het ging om voorlopige aantallen die, gelet op de doorlooptijd van de dossiers, nog konden wijzigen. Een vergelijking maken met de cijfers van 2015, die door u in schriftelijke vraag 185 werden opgevraagd op 13 februari 2017, dit is na bijna veertien maanden, is in mijn ogen een beetje appels met peren vergelijken.

Ik heb toch aan mijn administratie vorige week, half april 2017, een update van de cijfers gevraagd. Volgens deze, evenzeer voorlopige cijfers, werden er vorig jaar, in 2016 dus, 861 familiale ondernemingen en vennootschappen geschonken. Op

basis van deze geactualiseerde cijfers bedraagt de veronderstelde daling dus nog maximaal 11 procent en ik sluit niet uit dat we uiteindelijk toch nog naar een status quo evolueren, want we hebben het hier, zoals gezegd, enkel over de afgehandelde dossiers. Het zijn dus – om het in verkiezingstermen uit te drukken – prognoses van het eindresultaat. Je kunt er soms dicht bij zitten, zoals vorige zondag in Frankrijk, maar je kunt er soms zeer ver van af zitten, zoals andere verkiezingen al hebben getoond. Na de verwerking van alle dossiers van 2016 kan dit cijfer nog wijzigen.

Als er zich uiteindelijk toch een lichte daling zou aftekenen, is dat misschien onder invloed van het in 2016 in het vooruitzicht gestelde nieuwe, federale, erfrecht. Het huidige Belgische erfrecht bevat immers een aantal regels die voor familiebedrijven zeer vervelend zijn om de tijdige planning van de familiale opvolging te bewerkstelligen. Dit is onder meer het geval met de gelijkberechtiging van de kinderen, de zogenaamde erfrechtelijke reserve, wat geen sinecure is als het familiebedrijf het belangrijkste deel van het vermogen van de overlatende/schenkende ondernemer is. Na de federale hervorming zal de wettelijke reserve herleid worden tot de helft, ongeacht het aantal kinderen, wat meer flexibiliteit geeft aan de overlatende/schenkende ondernemer om zijn opvolging te regelen.

Bovendien zouden na de hervorming door de collega's op het federale niveau ook erfovereenkomsten mogelijk zijn waarin de familieleden onderling afspraken maken over wie wat krijgt en welke waarde de aandelen vertegenwoordigen. Hierdoor wordt het mogelijk om gesofisticeerde erfrechtelijke planningen uit te werken voor het familiebedrijf, wat de continuïteit en de duurzaamheid van de tewerkstelling ten goede zal kunnen komen.

De definitieve goedkeuring van deze hervorming bij de collega's op het federale niveau wordt midden 2017 verwacht. Dat is dus, laat ons zeggen, binnen enkele weken, of maanden. Het volle effect van de hervorming op de schenking van familiebedrijven mag dan ook pas in de loop van 2018 worden verwacht, maar een afwachtende houding kan het aantal schenkingen misschien in lichte zin negatief beïnvloeden.

U hebt gelijk: een blijvende monitoring is zeker noodzakelijk, maar ik ben ervan overtuigd dat u daar, vanuit uw controle- en opvolgingstaak, mee voor zult zorgen.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Mijn volgende schriftelijke vraag ligt al klaar.

Ik begrijp dat de cijfers licht naar elkaar toegroeien. Waarschijnlijk zal er een effect zijn van de opkomst en de hervorming van het erfrecht op de mate waarin deze techniek wordt toegepast.

Het is een goede techniek, die belangrijk is voor het Vlaamse familiale ondernemerschap.

Minister, wanneer zal men daarover cijfers hebben?

In een van de antwoorden kreeg ik cijfers over de berekening van de fiscale uitgaven. Dat was in 2015 3 miljoen euro. Voor 2016 wordt er 7 miljoen euro ingeschreven en voor 2017 8 miljoen euro. Omdat ze zo sterk toenemen, vraag ik mij af hoe ik die cijfers moet interpreteren. Wat is daarvan de achterliggende ratio?

Ik heb het over uw antwoord op mijn vraag 185 van 13 februari. In punt 2 vroeg ik daar naar de impact op de begroting. Ik stel die vraag gewoon om uw parate kennis te testen, natuurlijk.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: De definitieve levering van de juiste cijfers hangt natuurlijk af van de aanlevering en de verwerking van de cijfers. Maar naarmate de tijd vordert, worden deze cijfers steeds correcter. Het fluctueert natuurlijk wel enorm. Als je ziet dat ik naar aanleiding van uw vraag 185 van 13 februari nog een verschil merk van 22 procent, en dat dit een goede anderhalve maand of twee maanden later al is dichtgereden is tot 11,66 procent, dan zie je dat het toch nog altijd sterk in een bepaalde richting gaat.

Mijnheer Van Rompuy, mijn parate kennis gaat niet zo ver. Ik stel voor dat we dat nog eens navragen en u dat dan bezorgen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Matthias Diependaele aan Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, over het ontwikkelen van een visie op de aanwendungsmogelijkheden van blockchaintechnologie, inzonderheid bij het Departement Financiën en Begroting – 1867 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Paul Van Miert

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Minister, laat ons meteen eerlijk zijn: wij begrijpen geen van beiden iets van dat ICT-highbrow gedoe. Maar ik heb wel degelijk een nerd als medewerker. Als je het beter leert kennen, blijkt het inderdaad een interessant gegeven. Er komen in het kader van de vierde industriële revolutie wel meer zaken op ons af. Als overheid hebben wij de plicht om te bekijken wat we daarmee aankunnen.

Blockchain-technologie kwam voor het eerst naar voren als de onderliggende technologie bij de opstart van de bitcoin. Maar de bitcoin was slechts een opvallende eerste toepassing. Inmiddels is dat systeem uitgegroeid tot een computertechnologie waarin veel geïnvesteerd wordt door technologiefirma's en start-ups. In Vlaanderen gaat het bijvoorbeeld ook om een belangrijke 'fin-tech'-sector. Indien deze investeringen lukken, gaat het om een sterk disruptieve technologische ontwikkeling.

Blockchain is een specifieke methode van registratie. Normaal moet een officiële transactie genoteerd worden bij een officiële autoriteit of een relevante private speler, bijvoorbeeld het kadaster voor een onroerend goed, een bankcomputer voor je saldo, een hypotheekregistratiekantoor voor de hypotheek, een overheidsbureau voor het uitreiken van een vergunning, enzovoort. Blockchain vervangt dat door bestanden die verspreid zijn over zeer veel computers en die op een specifieke manier elkaar steeds controleren. Op die manier is de info onbreekbaar en steeds up-to-date. Het laat ook toe om de samenvloeiing van administratieve processen te versnellen en eenvoudiger af te handelen.

Er blijkt zoiets te bestaan als de Gartner Hype Cycle, die nieuwe technologieën onderzoekt. In de Gartner Hype Cycle van 2016 staat blockchain op het hoogtepunt van de grafiek. Dat wil zeggen dat de verwachtingen voor die technologie overdreven of overspannen zijn. Normaal gezien volgt nadien een 'reality check', waarna deze technologie kan doorgroeien naar concrete toepassingen.

Er zijn inmiddels heel wat voorbeelden van zeer concrete belangstelling vanwege overheden en private spelers. Bijvoorbeeld het Nederlands Ministerie van Financiën doet een proef met schatkistbankieren voor een eenvoudiger registratie van

interne geldstromen bij overheidsinvesteringen. In totaal lopen er al 27 verkennende projecten bij de Nederlandse overheid.

De stad Antwerpen start 'proof of concept'-projecten rond het vereenvoudigen van verhuisadministratie en het bijhouden van de levensloopinfo van de burger op de dienst burgerlijke stand. En er is een grote containerrederij, Maersk, die een project start om de complexe administratie van containerbewegingen te vereenvoudigen. Blijkbaar heb je, om een container naar hier te krijgen, dertig verschillende paperassen nodig. Die worden met dit systeem allemaal aan elkaar gelinkt, zodat die elkaar up-to-date houden en corrigeren.

Het is zeker nuttig dat ook de Vlaamse overheid zich buigt over de toepassingsmogelijkheden van blockchaintechnologie en daar een visie op ontwikkelt. Gezien de mogelijke toepassingen van de technologie is het departement Financiën een logisch speerpunt.

Minister, is er reeds een eerste verkenning gebeurd om uit te maken of en voor welke processen blockchaintechnologie in de toekomst een rol zou kunnen spelen binnen de huidige werking van het departement Financiën?

Is er een aanvang gemaakt met het ontwikkelen van een visie op de mogelijke rol van blockchaintechnologie in de vele registratie- en informatieprocessen rond onroerend goed? De Vlaamse diensten zijn daar weliswaar slechts één deelnemer in de processen, met onder andere ook federale diensten, notariaten, lokale besturen en dergelijke meer. Ziet u een rol voor de Vlaamse diensten om mee vorm te geven aan zo'n overkoepelende visie? Waren er al contacten waarin dit onderwerp ter sprake kwam?

CSPI is de Coördinatiestructuur voor de Patrimoniuminformatie, waarvan de werking is vastgelegd in een samenwerkingsakkoord. Hebt u weet van denkpistes over het toekomstige gebruik van blockchaintechnologie voor het CSPI?

Hebt u kennis van internationale voorbeelden waaruit uw departement kan leren, meer bepaald in de overheidssector?

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Bedankt voor uw vraag, mijnheer Diependaele. Ik zou zeggen: spreek voor uzelf. Ik ga mijn medewerkers geen nerds noemen. Dat zou ik niet durven. Mijn woordvoerder twijfelt daaraan. *(Gelach)*

Collega, blockchain is inderdaad een architectuur waarbij men bij transacties de nodige zekerheid inbouwt, en dat zonder de tussenkomst van de overheid of van een geïnstitutionaliseerde organisatie, bijvoorbeeld een multinational. De eerste implementatie van blockchain werd eveneens opgezet in 2009.

De laatste jaren is blockchain inderdaad aan een gestage opmars bezig en is het uitgegroeid tot de huidige hype in de informaticawereld. Over heel de wereld lopen er proefprojecten om de technologie in te zetten in processen waar verschillende organisaties bij betrokken zijn.

Er dient wel te worden opgemerkt dat voor deze functionele behoefte er vroeger en nu ook andere technologische architecturen ter beschikking staan: service bus, het uitwisselen van dossiergegevens, centrale systemen, bijvoorbeeld schaderegelingen en e-health, webservices, de verbinding van data over verschillende organisaties zonder die te moeten centraliseren. In de ICT-wereld, die mij inderdaad niet zo verschrikkelijk goed bekend is, steken geregeld zulke zaken de kop op. Daarin de juiste keuzes maken, kan heel veel geld, ook belastinggeld, en mankracht van overheidspersoneel besparen.

Aangezien Gartner dit in 'overdreven verwachtingen' categoriseert, is het aangewezen om de markt hierover van nabij op te volgen en toch de nodige voorzichtigheid aan de dag te leggen. Een aantal elementen in de hele blockchainzaak stemmen trouwens tot voorzichtigheid.

De informaticadienst van het beleidsdomein Financiën en Begroting volgt de blockchainevolutie op de voet. Daarbij werkt hij samen met de centrale informaticaorganisaties zoals het Facilitair Bedrijf en Vlaanderen Radicaal Digitaal. Daarvoor werden reeds workshops bijgewoond tijdens het Netwerk Leidinggevend, een seminarie georganiseerd in de schoot van de Vlaamse ICT-organisatie, V-ICT-OR.

Samengevat zijn er vandaag dus geen lopende ICT-projecten met blockchain in het Departement Financiën en Begroting, al is het niet uitgesloten dat bij toekomstige projecten blockchain wel degelijk wordt afgewogen op zijn voor- en nadelen bij de te verkiezen technologie.

De visie op blockchain is ook aan bod gekomen tijdens de sessies over het groenboek Bestuur voor een vernieuwende overheid. Er wordt naar verwezen in het consultatieverslag, en het kan meegenomen worden in het witboek Bestuur dat zal volgen.

De overkoepelende visie op blockchain wordt ook het best via dit kanaal verder ontwikkeld, onder begeleiding van de ICT-dienst bij Binnenlands Bestuur voor de gehele Vlaamse overheid. Indien mijn collega Liesbeth Homans, bevoegd voor Binnenlands Bestuur, pilots zou zoeken binnen de Vlaamse overheid om de blockchaintechnologie kleinschalig uit te testen en daarvoor de nodige ICT-ondersteuning kan bieden, zijn wij uiteraard bereid om de collega te helpen en daaraan mee te werken.

De aangelegenheden inzake Onroerend Goed bevinden zich in het Agentschap Vlaamse Belastingdienst, dat ook deel uitmaakt van het beleidsdomein Financiën en Begroting. De ICT-afdeling van het departement ondersteunt in zijn ontwikkeling ook dit agentschap.

De vastgoedtoepassingen waarbij blockchain wordt gebruikt in het buitenland, gaan doorgaans over situaties waarbij de overheid optreedt als 'trusted third party'. In die zin moet wel worden opgemerkt dat zowel het hypotheekkantoor, dat de zakelijke rechten op een onroerend goed inventariseert, als de formaliteit van de registratie van een akte zelf, nog altijd federale bevoegdheden zijn gebleven. De aspecten waarvoor blockchain intuïtief mogelijk het meest aangewezen is, namelijk een akte een vaste datum geven of tegenstelbaar maken aan derden, liggen dus buiten de Vlaamse bevoegdheid, althans voorlopig. En voorlopig hebben wij geen zevende staatshervorming in het verschiet.

De opzoekingen die gebeurd zijn naar voorbeelden in het buitenland, leverden enkel informatie op hoofdlijnen op, maar correcte informatie die toeliet om te beoordelen of het project transposeerbaar was op de Vlaamse situatie, ontbrak helaas meestal. Inzake energie zag ik wel een interessante toepassing, waarbij twee particulieren via blockchain rechtstreeks hun overschot aan elektriciteit aan elkaar verkopen. Dat zal collega Gryffroy uiteraard heel sterk interesseren, want dit opent mogelijk perspectieven inzake het salderen op afstand of het zonnedelen. Maar uiteraard moeten we dit nog verder concreet onderzoeken.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Bedankt voor uw antwoord, minister. Met nieuwe technologieën is altijd voorzichtigheid geboden. Je moet daar altijd mee opletten. Als zoiets ontstaat, wil je daar niet meteen massaal in gaan investeren. Je moet altijd eerst nagaan of het wel nuttig is. Die ontwikkeling gaat trouwens zo snel dat je op den duur elke twee jaar gigantische investeringen moet doen. Ik begrijp dus

dat we daar voorzichtig mee moeten zijn. Aan de andere kant denk ik wel dat het belangrijk is dat we bij al die nieuwe technologieën – niet alleen blockchain, maar dat moet ruimer gaan – proberen om dat goed in de gaten te houden.

U verwees naar de bevoegdheid van minister Homans. Geen probleem om die vraag eventueel ook aan haar te stellen, maar wij gingen er eigenlijk van uit dat het binnen het departement Financiën ideaal was om eens te kijken welke toepassingen er eventueel mogelijk zijn.

U gaf het voorbeeld met betrekking tot vastgoed. Het klopt dat er nog heel wat zaken op federaal niveau zitten. Op die punten zal er trouwens ook heel wat wetgeving moeten worden aangepast, wat het misschien net iets moeilijker maakt om er een pilootvoorstel van te maken. Maar wij dachten opnieuw dat het binnen Financiën eigenlijk ideaal zou zijn – bijvoorbeeld de inning van verschillende belastingen – om eens te kijken wat we hiermee kunnen doen. Het is dan goed om te horen dat het wordt opgevolgd, maar misschien kan er nog eens verder gekeken worden of we effectief kunnen nadenken om het te gaan toepassen of een of ander pilootvoorstel te doen.

U had het ook over energie. Dat is inderdaad zeer correct. Daar waren we zelf nog niet op gekomen. Ik zal het doorgeven aan de heer Gryffroy. Hij hangt nu ergens in de lucht tussen Taiwan en hier.

Ik wil dus toch de oproep doen om te kijken of hiervoor binnen het departement Financiën processen zijn die daar gebruik van zouden kunnen maken.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

Jan Bertels (sp.a): De nieuwe technologie moeten we omarmen. Blockchain-technologie of andere technologieën inzake ICT moeten we omarmen, maar wel, zoals de minister en de heer Diependaele zelf gezegd hebben, met een zekere omzichtigheid. Ik wil de medewerker/nerd van de heer Diependaele toch even attent maken op het gegeven dat het niet altijd zo is dat gegevens onbreekbaar zijn, zoals de heer Diependaele gezegd heeft.

Als je aan datamining doet en computerprocessoren instelt die vele malen krachtiger zijn dan de computer die je gebruikt voor je gegevens, dan kun je de codes van de inscriptie berekenen, zeker in het kader van het Departement Financiën. Het is goed dat er pilootprojecten worden opgesteld, maar zeker in het kader van Financiën moeten we even kijken of de privacy voldoende gegarandeerd is. Anders ondergraaf je je eigen systeem van blockchaintechnologie binnen je departement. Minister, ik raad u aan om dat mee te nemen omdat het niet compleet onbreekbaar is. Sommige mensen slagen er in heel veel te kraken of te breken.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Het is duidelijk dat we met de blockchain-technologie voor een nieuwe evolutie in de ICT-wereld staan. Ik ben zeer blij dat de vraag aan bod komt en dat de minister al een aantal voorzichtige toepassingen heeft gezien. Zeker op het vlak van energie en het decentraliseren van energieproductie – een beweging die we overal zien – is het de uitgelezen technologie.

Er zijn al proefprojecten in Duitsland opgezet. Daar worden in wijken overschotten en tekorten van elektriciteit verhandeld tussen burens. Dat systeem koopt automatisch extra elektriciteit aan om die op batterijen op te slaan voor momenten dat de marktprijs er rijp voor is. Minister, dit is een technologie die zeker en vast de rendabiliteit en rentabiliteit van lokale, kleinschalige hernieuwbare energie een enorme boost kan geven.

Mijnheer Bertels, uiteraard bent u meteen bevreesd – en terecht. Wanneer de overheid massaal zou overschakelen op een bepaalde technologie, moeten we ook

de veiligheidsaspecten voor ogen houden. Maar u hebt het niet helemaal juist. Het gaat niet over het kraken of breken, het gaat erover dat de processen worden bepaald door de gebruikers. Wie een monstercomputer zou hebben, heeft een relatief zwaarder gewicht en die zou dus bepaalde processen meer kunnen sturen.

Alleszins is het een zeer veelbelovende technologie waarvoor in Vlaanderen bovendien heel wat expertise aanwezig is. Onder andere in Zwitserland hebben ze zelfs een heuse blockchain innovation valley opgericht en die heet Crypto Valley. In Dubai is er een blockchain strategy ontwikkeld. China is ermee aan de slag en ook Rusland, Australië en de Verenigde Staten. Singapore heeft een samenwerking met IBM opgezet rond het ontwikkelen en verfijnen van blockchaintechnologie. Heel veel landen zijn al op de kar gesprongen. Het zou jammer zijn als wij dat zouden moeten missen.

Collega's, zeker wat de fiscaliteit betreft, is ons land niet het meest innoverende land. Belastingen vormen voor veel mensen een zware administratieve last. Het zijn net dit soort technologieën die veel van die last kunnen wegnemen. Het is in de verre toekomst of op de middellange termijn niet ondenkbaar dat grote administraties die vooral automatisch gegevens moeten verwerken, zouden kunnen worden vervangen door dergelijke systemen. Vlaanderen mag alvast die boot niet missen. Zeker en vast in het kader van het moderniseren of modern houden van onze eigen Vlaamse Belastingdienst verdient het aanbeveling te blijven onderzoeken waar die technologie kan worden geïmplementeerd.

De voorzitter: Minister Tommelein heeft het woord.

Minister Bart Tommelein: Ik zal met de nodige voorzichtigheid die nieuwe technologie en nieuwe systematiek 'embrasseren'. Ik blijf zeggen dat ik bereid ben om alvast in mijn beleidsdepartementen, Financiën, Begroting en Energie, proefprojecten op te zetten. We moeten openstaan voor nieuwe systemen, maar we moeten ook de nodige voorzichtigheid aan de dag leggen. Dat is een goede samenvatting van wat alle mensen in de commissie hier vandaag hebben gezegd.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Ik ben het helemaal eens met die samenvatting. Mijnheer Bertels, we zitten op dezelfde lijn. We moeten voorzichtig zijn, maar als we de technologie niet gaan gebruiken omdat die breekbaar is, dan zouden we nu nog altijd met bankbiljetten en weet ik veel wat allemaal rondlopen. Alles is breekbaar, daarin hebt u gelijk, maar dat mag geen reden zijn om er al te angstvallig mee om te gaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.